

Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce 2019

Małopolskie Obserwatorium
Rozwoju Regionalnego

Departament
Zrównoważonego Rozwoju

Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce 2019

Kraków 2020

- Autorzy opracowania:** Magdalena Danek
- Redakcja opracowania:** Pracownicy Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
- Wydawca:** Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
Departament Zrównoważonego Rozwoju
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków
tel. (+48) 12 29 90 900, fax (+48) 12 29 926
- Opracowanie w wersji elektronicznej dostępne na stronie
www.obserwatorium.malopolska.pl.
- W raporcie wykorzystano grafiki pochodzące ze strony
<https://www.piktochart.com> oraz z narzędzi Microsoft Office.
- ISBN:** 978-83-66580-64-0
- Egzemplarz bezpłatny** Przy wykorzystaniu danych z publikacji prosimy o podawanie źródła.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

SPIS TREŚCI

Lista skrótów	5
Słowo wstępne	6
Najważniejsze wnioski	7
1. HANDEL ZAGRANICZNY W POLSCE I MAŁOPOLSCE	9
2. EKSPORT – ANALIZA REGIONALNA	11
2.1. Wartość eksportu w polskich województwach	11
2.2. Wskaźnik kontrybucji województw	12
2.3. Dynamika eksportu w województwach	12
2.4. Wartość eksportu <i>per capita</i> w województwach	13
2.5. Liczba eksporterów w województwach	14
2.6. Udział eksportu w produkcji sprzedanej przemysłu	15
3. IMPORT – ANALIZA REGIONALNA	17
3.1. Wartość importu w polskich województwach	17
3.2. Wskaźnik kontrybucji	18
3.3. Dynamika importu	19
3.4. Wartość importu <i>per capita</i>	20
3.5. Liczba importerów	21
4. STRUKTURA TOWAROWA EKSPORTU	22
4.1. Podział według PKD	22
4.2. Podział według nomenklatury scalonej	23
4.3. Poziom zaawansowania technologicznego eksportu	25
5. STRUKTURA TOWAROWA IMPORTU	26
6. KIERUNKI EKSPORTU	28
6.1. Wartość eksportu wysłanego do najważniejszych partnerów handlowych	28
6.2. Rozkład terytorialny eksportu	34
7. INTENSYWNOŚĆ POWIĄZAŃ HANDLOWYCH POLSKICH REGIONÓW	36
7.1. Unia Europejska – UE28	36
7.2. Kraje „starej” Unii Europejskiej – UE15	37
7.3. Południowi sąsiedzi – Czechy, Słowacja i Węgry	38
7.4. Wschodni sąsiedzi – Białoruś, Rosja, Ukraina	39
7.5. Azja	40
7.6. Afryka	41
8. KIERUNKI IMPORTU	42
8.1. Wartość importu z najważniejszych krajów – partnerów handlowych	42

8.2. Rozkład terytorialny importu	46
9. SALDO HANDLU ZAGRANICZNEGO.....	48
10. PRODUKTY TOWAROWE MAŁOPOLSKI.....	51
11. TERYTORIALNA ANALIZA DLA MAŁOPOLSKI.....	54
Notka metodologiczna	57
Aneks 1.	58
Aneks 2.	60
Aneks 3.	61
Spis wykresów	62
Spis tabel	63
Spis rycin.....	64

LISTA SKRÓTÓW

CN	<i>Combined Nomenclature</i> – nomenklatura scalona
GUS	Główny Urząd Statystyczny
PKB	Produkt krajowy brutto
PKD 2007	Polska Klasyfikacja Działalności z 2007 roku według GUS
UE	Unia Europejska
p. proc.	punkt procentowy
USA	Stany Zjednoczone Ameryki Północnej

SŁOWO WSTĘPNE

Niniejszy raport prezentuje sytuację związaną z rozwojem handlu zagranicznego na terenie Polski i Małopolski w 2019 roku. Istotna część informacji zawartych w publikacji dotyczy także pozostałych polskich województw.

Raporty dotyczące handlu zagranicznego przygotowywane są w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego od 2007 roku (data wydania raportu). W latach 2011–2016 analizy na temat wymiany międzynarodowej prowadziło Małopolskie Obserwatorium Gospodarki.

Od 2015 roku publikacja wydawana jest w ramach zespołu Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego, które działa w strukturze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Departamencie Zrównoważonego Rozwoju (wcześniej Departament Polityki Regionalnej). Jest to zespół prowadzący regularne analizy dotyczące polityki rozwoju, gospodarki i społeczeństwa w województwie.

Prezentowane dane statystyczne dotyczące handlu zagranicznego w Polsce i Małopolsce zostały pozyskane od Izby Administracji Skarbowej w Warszawie. Szczególnej wartości raportowi dodaje fakt, iż zawiera on zestawienia na poziomie regionalnym, podczas gdy statystyka publiczna dostępna jest tylko na poziomie krajowym. Należy również zaznaczyć, że statystyka publiczna przeszacowuje dane z Izby, tak więc porównywanie wskaźników zawartych w niniejszej publikacji z wyliczeniami urzędu statystycznego jest niepoprawne.

Dane prezentowane w raporcie oraz ich analiza zostały opracowane w walucie euro.

W zakres prezentacji terytorialnego rozkładu importu i eksportu do państw Unii Europejskiej zaliczono również Wielką Brytanię, która opuściła struktury Wspólnoty 31.01.2020 r.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

EKSPORT I IMPORT W 2019 ROKU

- wartość dóbr i usług, które wyeksportowano w 2019 roku wyniosła:
 - 10,4 mld euro z Małopolski, czyli o 2,7% więcej niż rok wcześniej,
 - 234 mld euro z Polski, co oznacza wzrost o 6,7%,
- wartość dóbr i usług, które zostały sprowadzone w 2019 roku wyniosła:
 - 10,5 mld euro do Małopolski, tj. spadek o 2,6% rok do roku,
 - 229,7 mld euro do Polski, tj. wzrost o 4% rok do roku.

MAŁOPOLSKA NA TLE POLSKI

- udział Małopolski w krajowym eksporcie i imporcie spadł:
 - do poziomu 4,4% w eksporcie (o 0,2 p. proc. mniej niż w 2018 roku),
 - do 4,6% w imporcie (0,3 p. proc. mniej niż w 2018 roku),
- Małopolska zajęła w 2019 roku 6. miejsce w kraju pod względem wielkości eksportu i importu,
- saldo handlu zagranicznego Polski wyniosło 4,3 mld euro (-1,8 mld euro w 2018 roku),
- Małopolska utrzymała ujemny bilans handlowy zamykając 2019 rok z wynikiem – 0,17 mld euro (-0,72 mld euro w 2018 roku).

ZAAANGAŻOWANIE FIRM W HANDEL ZAGRANICZNY

- w 2019 roku wzrosła liczba firm zajmujących się eksportem:
 - w Małopolsce z 3921 do 4138,
 - w Polsce z 44 820 do 46 440,
- wzrosła również liczba przedsiębiorstw zajmujących się importem:
 - w Małopolsce z 4690 do 4848,
 - w Polsce z 54 424 do 55 682.

KLUCZOWE BRANŻE DLA WYMIANY ZAGRANICZNEJ

- wymiana zagraniczna zdominowana jest przez dwie sekcje (według klasyfikacji PKD):
 - Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
 - Handel hurtowy i detaliczny (sekcja G),
- z województwa małopolskiego eksportowane były przede wszystkim produkty branż średniowysokich technologii.

KIERUNKI WYMIANY HANDLOWEJ

- wymiana handlowa odbywała się głównie z krajami europejskimi (a zwłaszcza z państwami UE):
 - eksport do krajów starego kontynentu stanowił: 88,6% ogółu eksportu z Polski i 89,2% eksportu z Małopolski,

- import z krajów europejskich stanowił 78% ogółu importu do Polski i 81,7% importu do Małopolski,
- niezmiennie najważniejszym partnerem handlowym Polski, jak i Małopolski pozostają Niemcy. W porównaniu do 2018 roku w wymianie zagranicznej z tym krajem:
 - wzrosła wartość eksportu o 4,9% z Polski i o 3,7% z Małopolski,
 - wzrosła wartość importu o 1,6% do Polski i spadła o 8,7% do Małopolski.

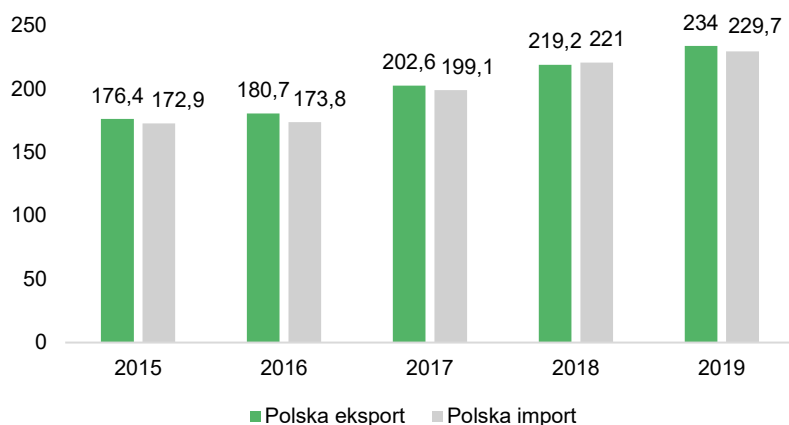
UDZIAŁ MAŁOPOLSKICH POWIATÓW W HANDLU ZAGRANICZNYM

- w Małopolsce w działalność związaną z handlem zagranicznym angażowały się głównie firmy z Krakowa:
 - generowały 24,8% eksportu oraz 42,9% importu,
- istotną rolę odgrywają także powiaty okalające Kraków: krakowski i wielicki,
- największy procentowy wzrost zarówno importu, jak i eksportu odnotowano w powiecie dąbrowskim.

1. HANDEL ZAGRANICZNY W POLSCE I MAŁOPOLSCE

W 2019 roku wartość eksportu z Polski wyniosła niemal 234 mld euro, a więc ponad bilion złotych. Oznacza to wzrost w skali roku o ponad 14 mld euro. Z kolei import kształtował się na poziomie niemal 230 mld euro (o 8,7 mld euro więcej niż w 2018 roku), a więc 987 mld zł. Oznacza to dodatnie saldo obrotów towarowych handlu zagranicznego, w przeciwieństwie do 2018 roku, kiedy to import pierwszy raz od 2014 roku przewyższył eksport.

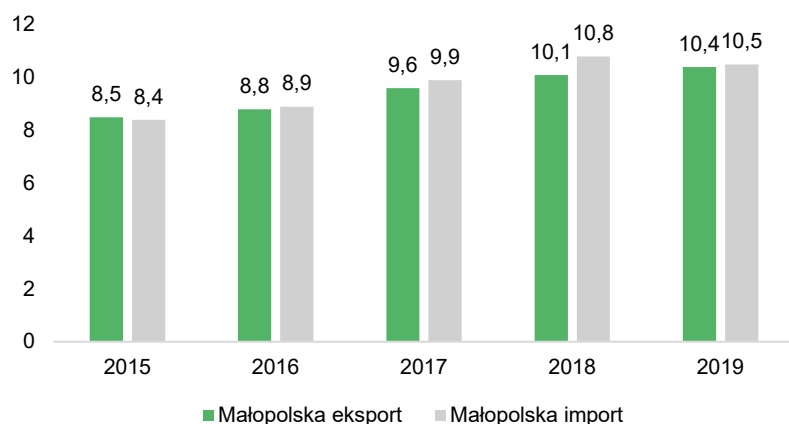
Wykres 1. Wartość eksportu i importu w Polsce w latach 2015–2019 (mld euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Nastąpił także wzrost wartości wysyłanych towarów i usług z Małopolski, po raz kolejny przekraczając barierę 10 mld euro. Lekki spadek był z kolei obserwowany w wartości importu, osiągając 10,5 mld euro, a więc o 300 mln euro mniej niż wartość obserwowana rok wcześniej. To pierwsza taka sytuacja od 2014 roku. Tym samym saldo handlu zagranicznego z Małopolski było ujemne, wynosząc ok. 172 mln euro.

Wykres 2. Wartość eksportu i importu w Małopolsce w latach 2015–2019 (mld euro)

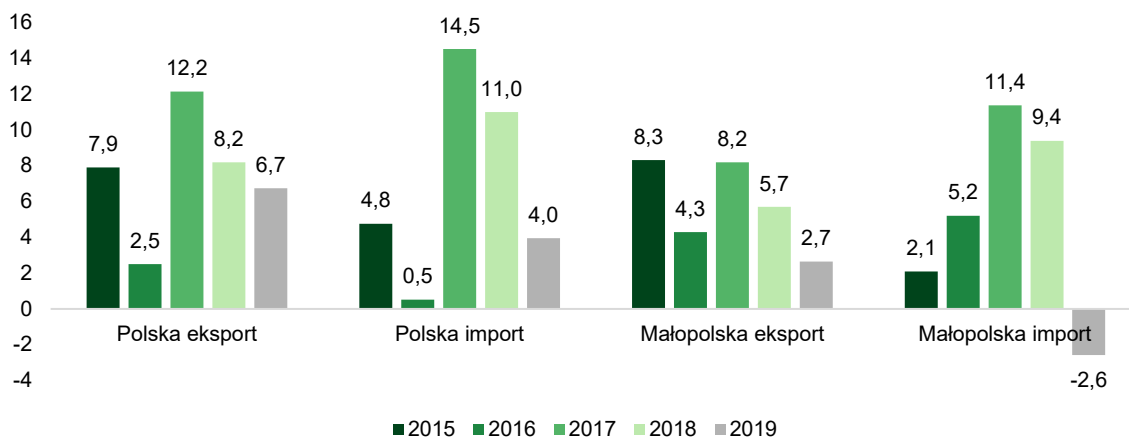

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Dynamika wartości eksportu Polski rok do roku ukształtowała się na poziomie 6,7%, co oznacza lekki spadek względem 2018 roku, kiedy wskaźnik ten osiągnął wartość 8,2%. Również w województwie małopolskim dynamika eksportu kolejny rok zanotowała spadek, osiągając poziom 2,7% względem 5,7% w 2018 roku i 8,2% w 2017 roku.

Spore spadki widać również w dynamice importu na poziomie kraju i województwa. W przypadku kraju wskaźnik ten wyniósł 4% (7 p. proc. mniej niż w 2018 roku), a w Małopolsce zanotowała ujemną wartość na poziomie -2,6% (12 p. proc. mniej niż w 2018 roku).

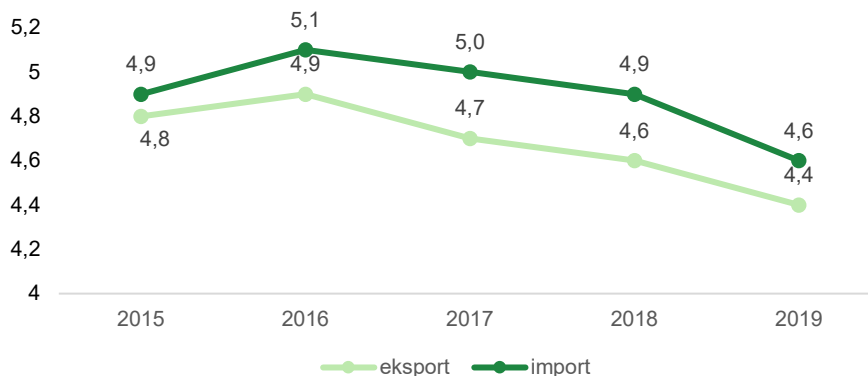
Wykres 3. Dynamika wartości eksportu w Polsce i Małopolsce w latach 2015–2019 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Analizując z kolei wartość wskaźnika kontrybucji, czyli udziału województwa w generowaniu ogółu eksportu i importu dla kraju, można stwierdzić, że już po raz trzeci notuje ona spadek. Tak w przypadku towarów wysyłanych, jak i sprowadzanych spadek był stosunkowo nieznaczny, przy eksporcie z 4,6% w 2018 roku do 4,4% w 2019 roku oraz przy imporcie 4,9% w 2018 roku do 4,6% w 2019 roku. Niemniej jednak wartości te są najniższe od lat. Należy też zwrócić uwagę, że czynnikiem wpływającym na ten trend jest również stały, postępujący od lat wzrost wartości importu i eksportu towarów i usług zaliczanych do kategorii „niesklasyfikowane”, a więc takich, których nie można jednoznacznie przypisać do poszczególnego województwa. Powoduje to zmniejszanie się udziału wartości wskaźnika kontrybucji dla regionów, a jednocześnie nie musi oznaczać zmniejszania się ich roli.

Wykres 4. Udział Małopolski w eksporcie i imporcie krajowym w latach 2015–2018 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

2. EKSPORT – ANALIZA REGIONALNA

2.1. Wartość eksportu w polskich województwach

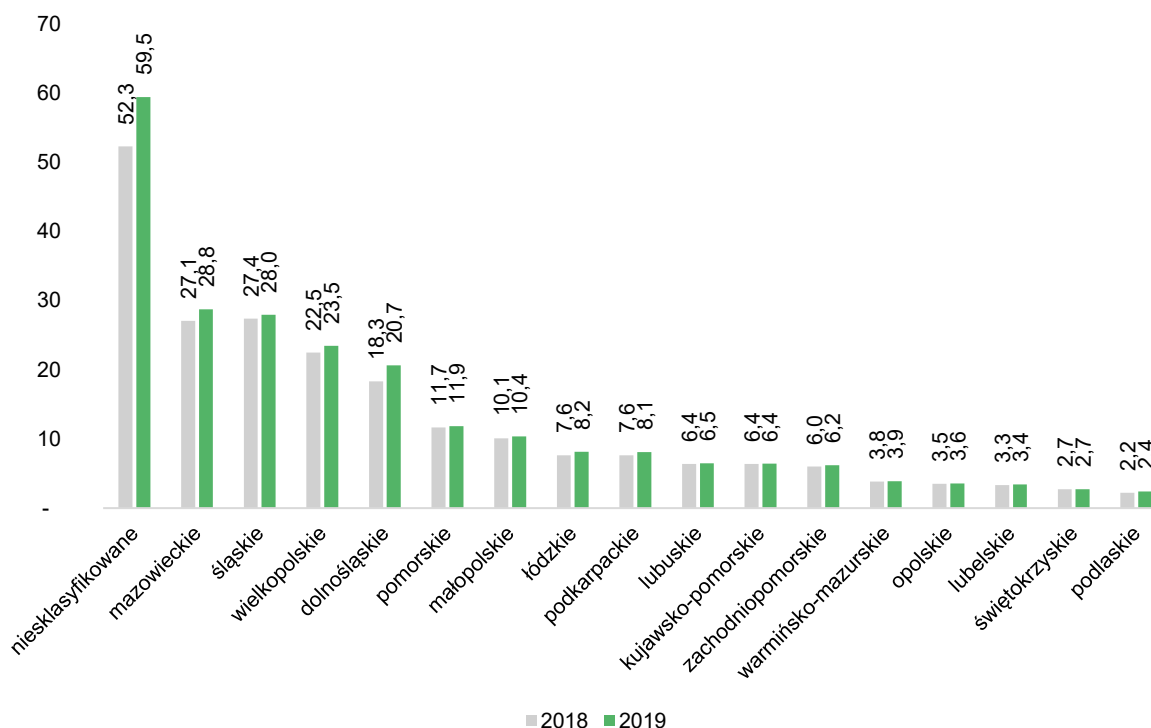
Liderami pod względem wartości eksportu wśród województw pozostały regiony mazowiecki i śląski, przekraczając pułap 28 mld euro. Województwa te odpowiadają jednocześnie za blisko 25% krajowego eksportu. Poziom 20 mld euro przekroczyła ponadto Wielkopolska i region dolnośląski. Wielkopolska i Dolny Śląsk są też jedynymi, oprócz liderującej dwójki, województwami, które przekroczyły 20 mld euro wartości eksportu. Również i w tym roku województwo dolnośląskie osiągnęło największy roczny wzrost eksportu, który wyniósł 2,3 mld euro.

Na końcu stawki znalazły się województwa świętokrzyskie i podlaskie, których wartość eksportu nie przekroczyła 3 mld euro, z czego świętokrzyskie jako jedyne wśród wszystkich regionów zanotowało spadek wartości eksportu względem 2018 roku na poziomie 1,4 mln euro.

Małopolska utrzymała 6. miejsce w tym rankingu względem 2018 roku, zamykając jednocześnie grupę regionów, które przekroczyły wartość eksportu w wysokości przynajmniej 10 mld euro.

Warto jednocześnie zauważyć, że nadal wzrasta wartość kategorii „niesklasyfikowane” oznaczającej eksport nieprzypisany do żadnego konkretnego województwa. W 2019 roku jego wartość osiągnęła niemal 60 mld euro, a więc o 7,1 mld euro więcej niż rok wcześniej.

Wykres 5. Wartość eksportu w polskich województwach w latach 2018–2019 (mld euro)

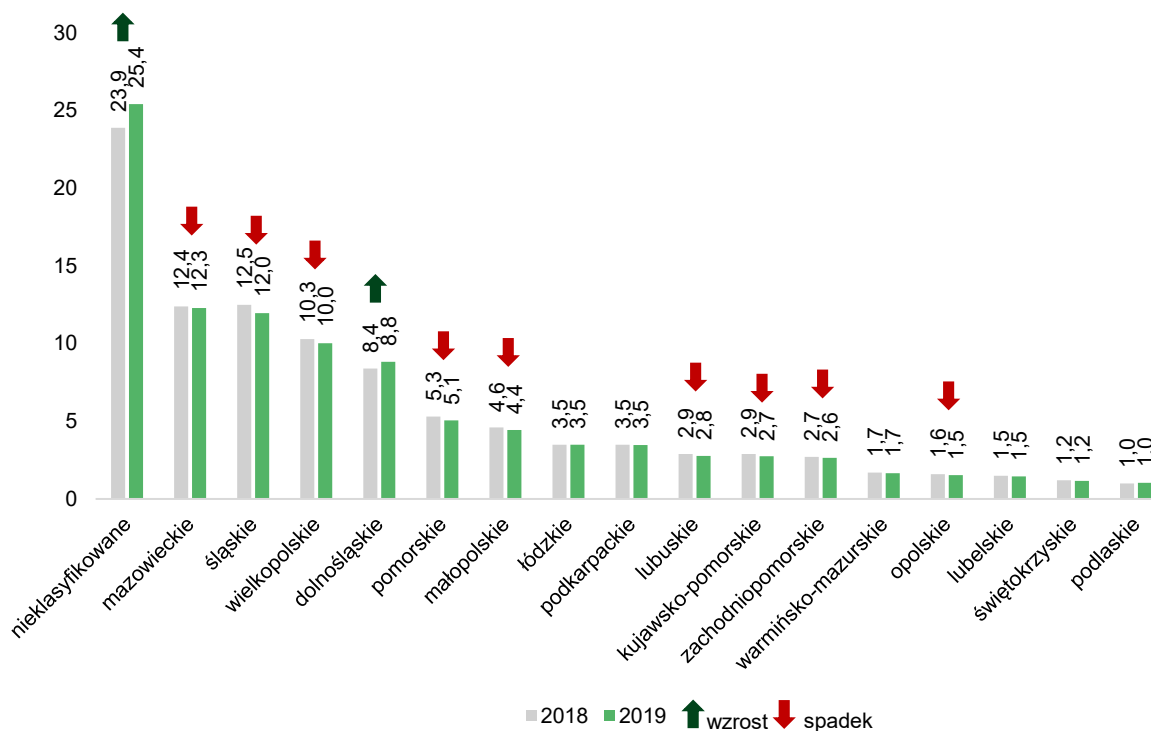
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

2.2. Wskaźnik kontrybucji województw

Analogicznie do wartości eksportu, również w przypadku udziału regionów w generowaniu krajowego eksportu dominują Mazowsze i Śląsk, z tym, że w 2019 roku pozycję lidera objęło Mazowsze, które doświadczyło mniejszego spadku wskaźnika kontrybucji niż województwo śląskie. Oba regiony odpowiadają za 12,3% (Mazowsze) oraz 12% (Śląsk) wartości krajowego eksportu. **Małopolska, pomimo spadku wartości wskaźnika, plasowała się podobnie jak w 2018 roku, na 6. miejscu, generując 4,4% krajowego eksportu.**

Ze względu na wzrost wartości kategorii „niesklasyfikowane” (z poziomu 23,9% do 25,4%), a co za tym idzie, wzrost jej udziału w generowaniu eksportu w skali kraju, większość, bo dziewięć województw, zanotowało spadki wartości wskaźnika kontrybucji. W przypadku sześciu regionów pozostał on na niezmiennym poziomie. Jedynym województwem, które doświadczyło wzrostu w tym zakresie jest dolnośląskie, gdzie wartość wskaźnika zwiększyła się o 0,4 p. proc.

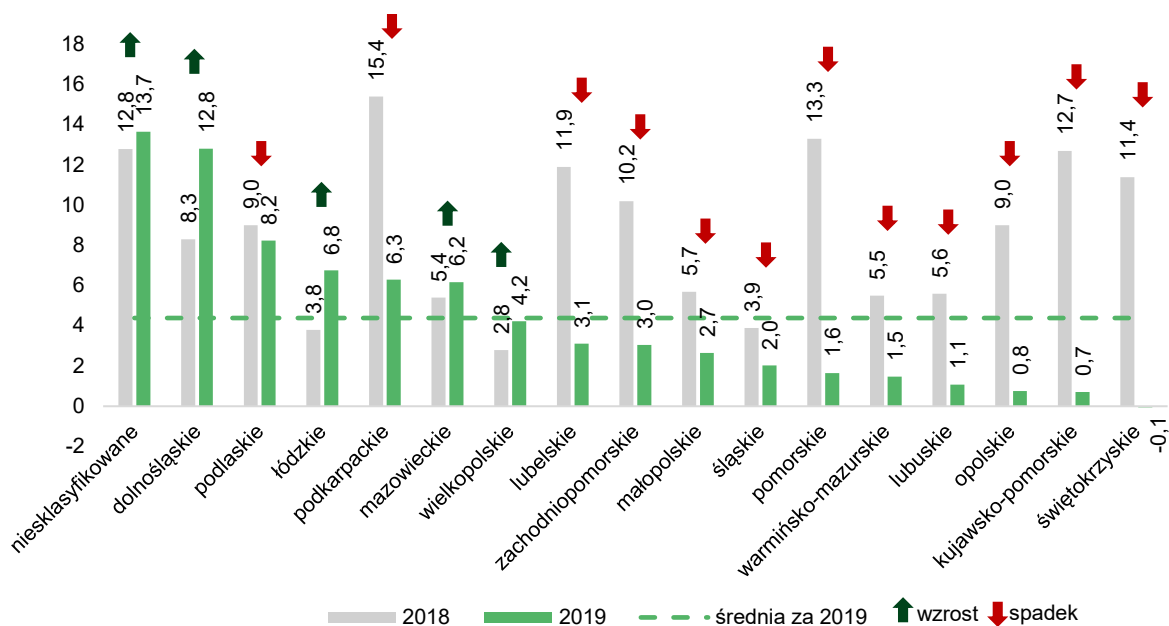
Wykres 6. Udział województw w generowaniu krajowego eksportu w latach 2018–2019 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

2.3. Dynamika eksportu w województwach

Województwo dolnośląskie jest regionem, w którym w 2019 roku wartość eksportu rok do roku wzrosła najbardziej (12,8%). Na kolejnych pozycjach uplasowały się województwa: podlaskie, łódzkie, podkarpackie i mazowieckie, w których wartość wskaźnika przekroczyła 5%. Małopolska odnotowała z kolei spadek dynamiki o 3 p. proc., osiągając wynik 2,7%. W sumie w czterech regionach dynamika wartości eksportu była wyższa niż w 2018 roku, a największy wzrost nastąpił w województwie dolnośląskim. Wiele regionów doświadczyło natomiast znaczących spadków w tym zakresie, z czego największy, na poziomie 12 p. proc., odnotował region kujawsko-pomorski. Średnia dynamika eksportu dla wszystkich województw wyniosła natomiast 4,4 %.

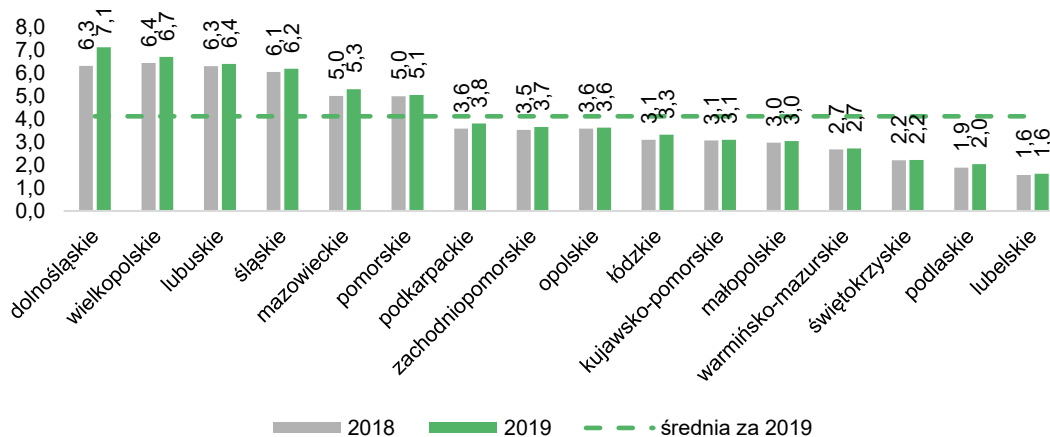
Wykres 7. Dynamika wartości eksportu polskich województw w latach 2018–2019 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

2.4. Wartość eksportu *per capita* w województwach

Województwa zachodniej części Polski niezmiennie dominują w zestawieniu wartości eksportu na mieszkańca (*per capita*). Najwyższą lokatę osiągnęło województwo dolnośląskie (7,1 tys. euro na jednego mieszkańca województwa), a następnie wielkopolskie i lubuskie. Wartość eksportu wynoszącą powyżej 6 tys. euro na mieszkańca zanotowało ponadto województwo śląskie. Wartość eksportu *per capita* przewyższającą średnią dla Polski, która wyniosła 4,1 tys. euro, odnotowuje się także na Mazowszu i Pomorzu.

Małopolska osiągnęła w tym zestawieniu dopiero 12. miejsce z wartością wskaźnika na poziomie 3,0 tys. euro na osobę, a więc na tym samym poziomie co w 2018 roku. Najniższe wartości odnotowały z kolei województwa podlaskie i lubelskie.

Wykres 8. Wartość eksportu *per capita* w województwach w latach 2018–2019 (tys. euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

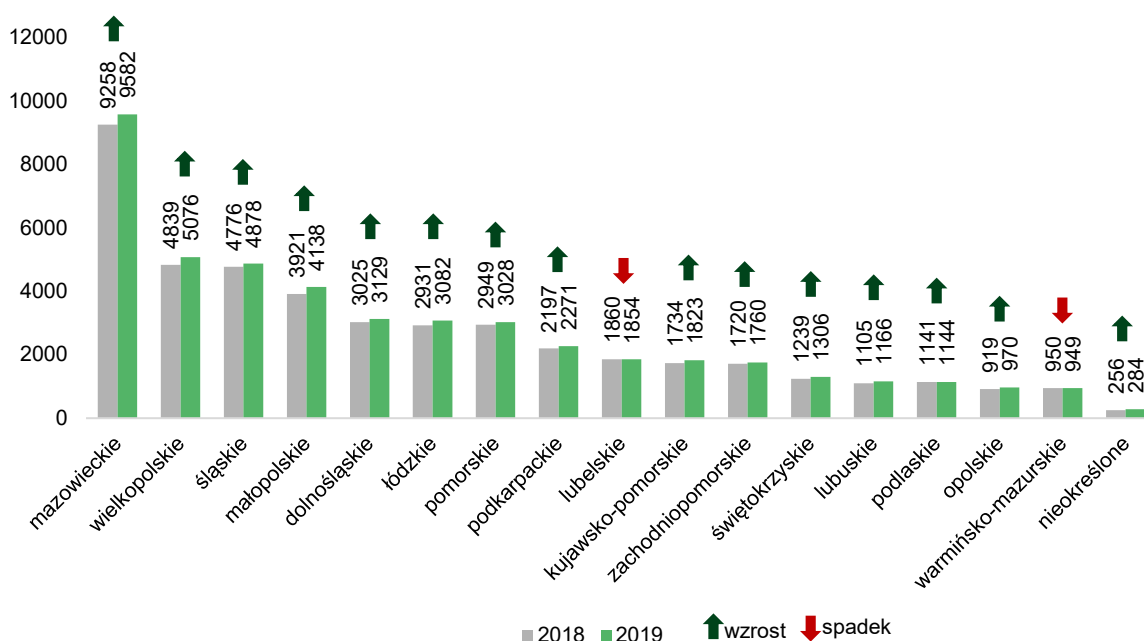
2.5. Liczba eksporterów w województwach

W 2019 roku na terenie Polski działalność eksportową prowadziło 46 440 podmiotów, co oznacza, że w stosunku do 2018 roku przybyło 1620 nowych eksporterów, a więc niemal pięć razy więcej niż pomiędzy rokiem 2017 a 2018. Największą roczną dynamiką w tym zakresie charakteryzowała się kategoria przedsiębiorstw nieprzypisanych do żadnego województwa (10,9%). Wśród poszczególnych regionów trzy czołowe pozycje z wynikiem 5,5% zanotowały: opolskie, małopolskie i lubuskie. Jedynie w dwóch województwach (warmińsko-mazurskie i lubelskie) nastąpił spadek liczby przedsiębiorstw eksportujących.

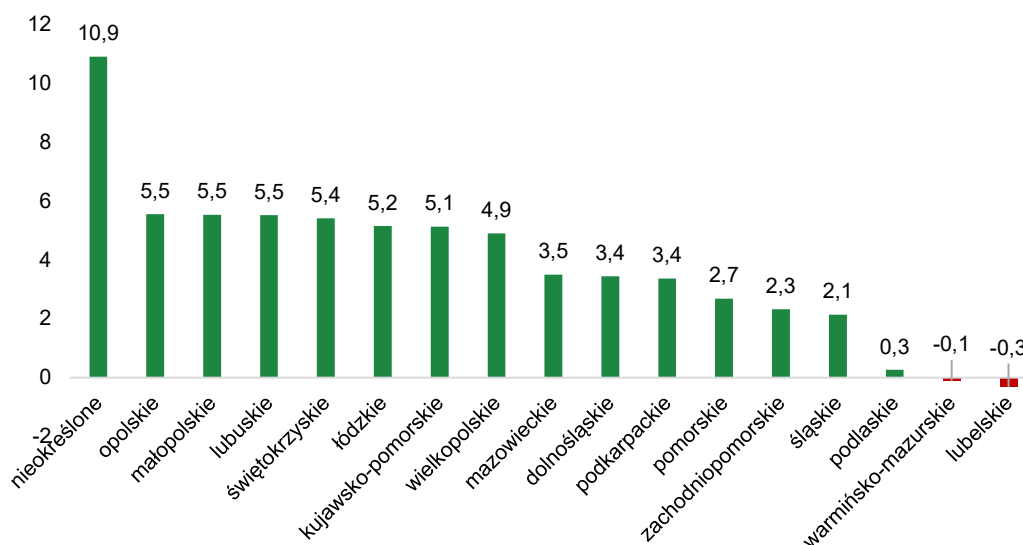
Małopolska z liczbą 4138 przedsiębiorstw eksportowych zajęła w zestawieniu, podobnie jak w 2018 roku, 4. miejsce. Zdecydowanie najwięcej firm eksportujących jest w województwie mazowieckim, gdzie ich liczba stopniowo zbliża się do granicy 10 tysięcy.

Wskaźnik koncentracji eksportu informuje o tym, jaka wartość eksportu przypada na jedną eksportującą firmę. Regionem, który osiąga największą wartość w tym zakresie jest województwo dolnośląskie. W 2019 roku na jedną firmę eksportową przypadł udział na poziomie 6,6 mln euro. Wysoki udział eksportu przypadający na jedno przedsiębiorstwo występuje także w województwie śląskim – 5,7 mln euro. **Wartość wskaźnika dla Małopolski wynosi 2,5 mln euro na przedsiębiorstwo, co oznacza nieznaczny spadek względem 2018 roku (2,6 mln euro).** Nadal jednak jest to jeden z niższych wyników w skali Polski (13. miejsce w odniesieniu do wszystkich województw) wynikający z dużej liczby eksporterów w regionie przy średniej wartości eksportu.

Wykres 9. Liczba firm eksportujących w województwach w latach 2018–2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Wykres 10. Dynamika liczby firm eksportujących w województwach w latach 2018–2019 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Tabela 1. Wartość wskaźnika koncentracji eksportu w poszczególnych województwach w 2019 roku

Województwo	Wskaźnik koncentracji eksportu (euro)
dolnośląskie	6 606 804,6
śląskie	5 737 421,6
lubuskie	5 550 131,6
wielkopolskie	4 623 631,1
warmińsko-mazurskie	4 089 685,7
pomorskie	3 914 025,5
opolskie	3 676 678,7
podkarpackie	3 569 152,6
kujawsko-pomorskie	3 529 037,8
zachodniopomorskie	3 519 271,8
mazowieckie	3 001 961,0
łódzkie	2 645 688,9
małopolskie	2 506 849,6
podlaskie	2 105 811,9
świętokrzyskie	2 095 676,3
lubelskie	1 844 117,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

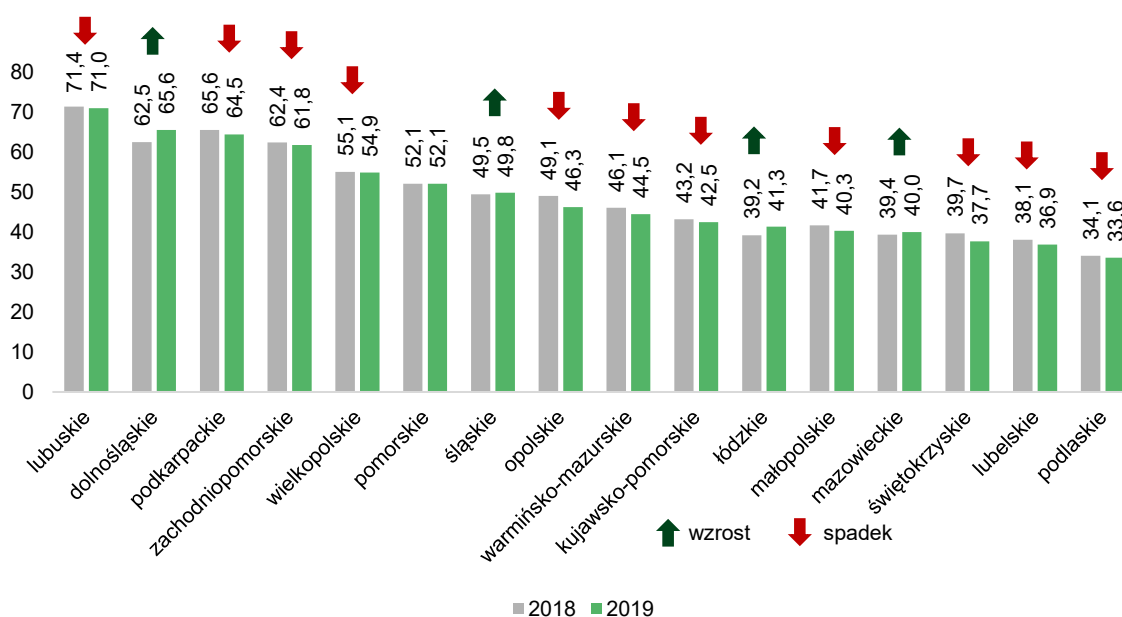
2.6. Udział eksportu w produkcji sprzedanej przemysłu

Wartość eksportu w relacji do wartości sprzedanej przemysłu pokazuje stopień otwartości gospodarek na współpracę i wymianę handlową z zagranicą. W 2019 roku większość, bo aż 11 województw doświadczyło spadku tego wskaźnika, z czego największy na poziomie 2,8 p. proc. odnotowano w województwie opolskim. Największy udział eksportu do wartości produkcji sprzedanej przemysłu

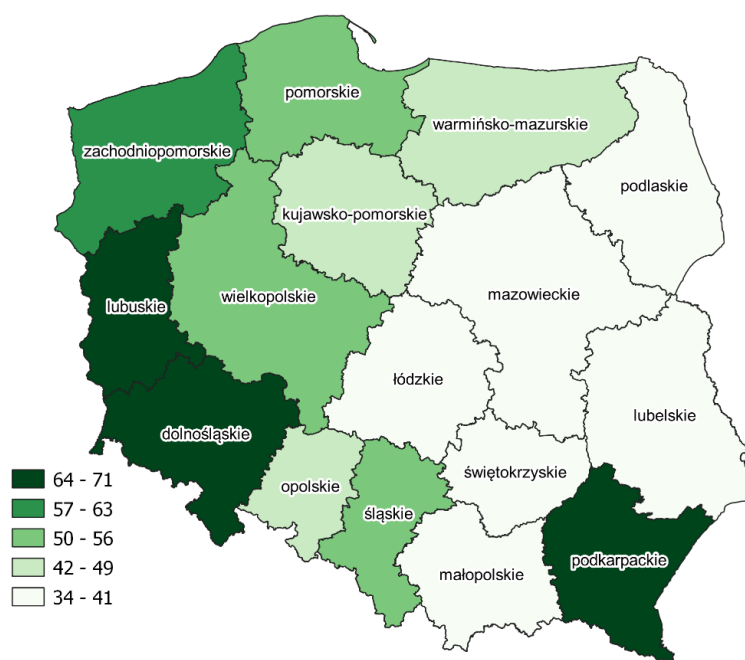
występuje w zachodniej w Polsce. We wschodniej części kraju wybija się pod tym względem Podkarpacie.

Podobnie jak w 2018 roku, tak i w 2019 roku pierwsze miejsce pod względem wartości tego wskaźnika zajęło województwo lubuskie, choć i ono doświadczyło lekkiego spadku w tym zakresie. Ponad 60-procentowy udział eksportu w produkcji sprzedanej przemysłu występuje także w województwach: dolnośląskim (65,6%), podkarpackim (64,5%) oraz zachodniopomorskim (61,8%). **Małopolska z udziałem na poziomie 40,3% plasuje się w drugiej części zestawienia.** W skali roku w czterech regionach nastąpił wzrost udziału eksportu w produkcji sprzedanej przemysłu.

Wykres 11. Udział eksportu w produkcji sprzedanej przemysłu w latach 2018–2019 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

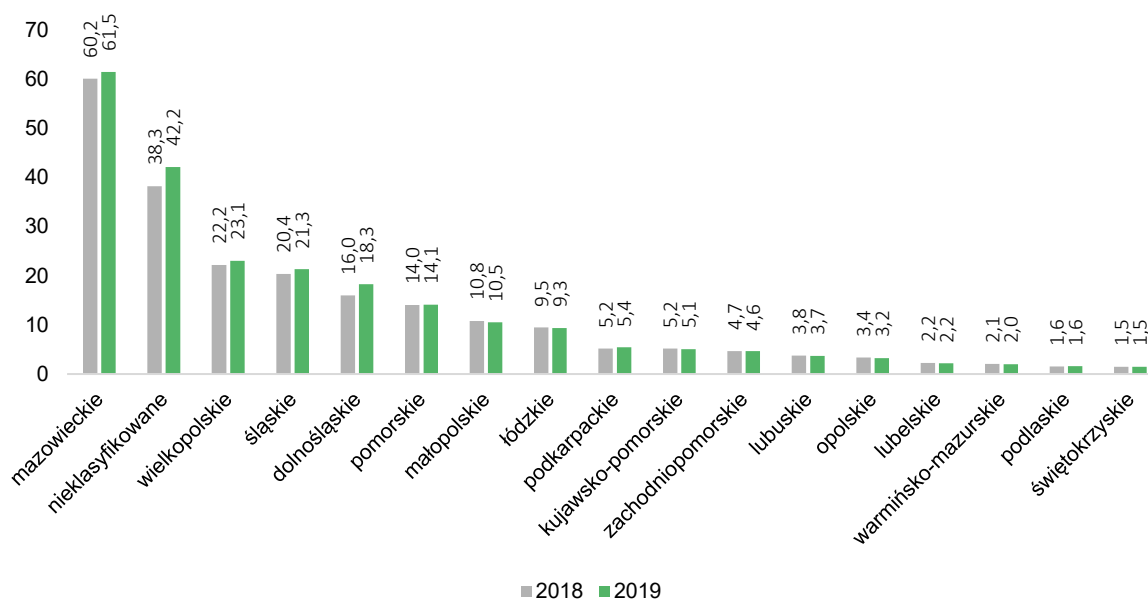
Rycina 1. Udział eksportu w produkcji sprzedanej przemysłu w 2019 roku (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

3. IMPORT – ANALIZA REGIONALNA

3.1. Wartość importu w polskich województwach

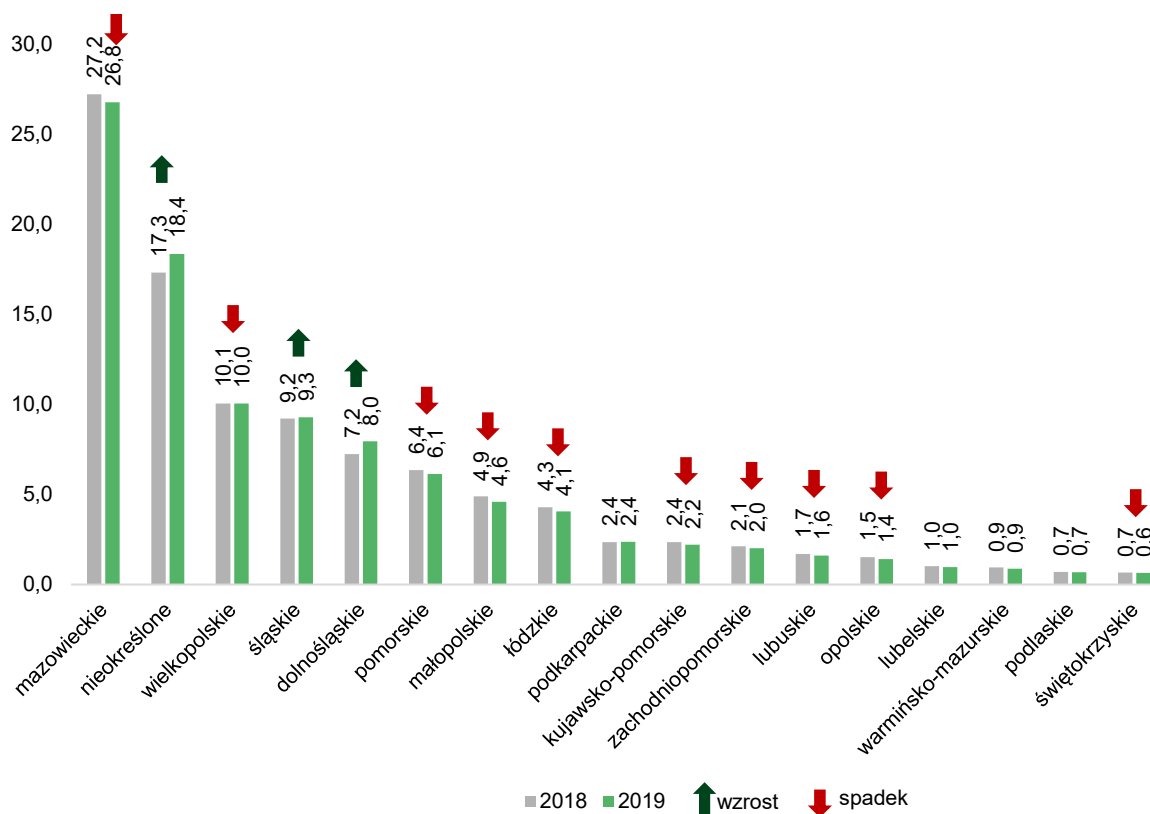
Małopolska sprowadziła towary o łącznej wartości 10,5 mld euro, co oznacza spadek o ok. 300 mln euro w stosunku do 2018 roku. W zestawieniu regionów pozwoliło to ponownie zająć województwu 6. miejsce. Niezmiennie zdecydowanym liderem pozostaje województwo mazowieckie z wartością importu na poziomie 61,5 mld euro. W dalszej kolejności uplasowały się województwa: wielkopolskie (23,1 mld euro), śląskie (21,3 mld euro) oraz dolnośląskie (18,3 mld euro).

Wykres 12. Wartość importu polskich województw w latach 2018–2019 (mld euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

3.2. Wskaźnik kontrybucji

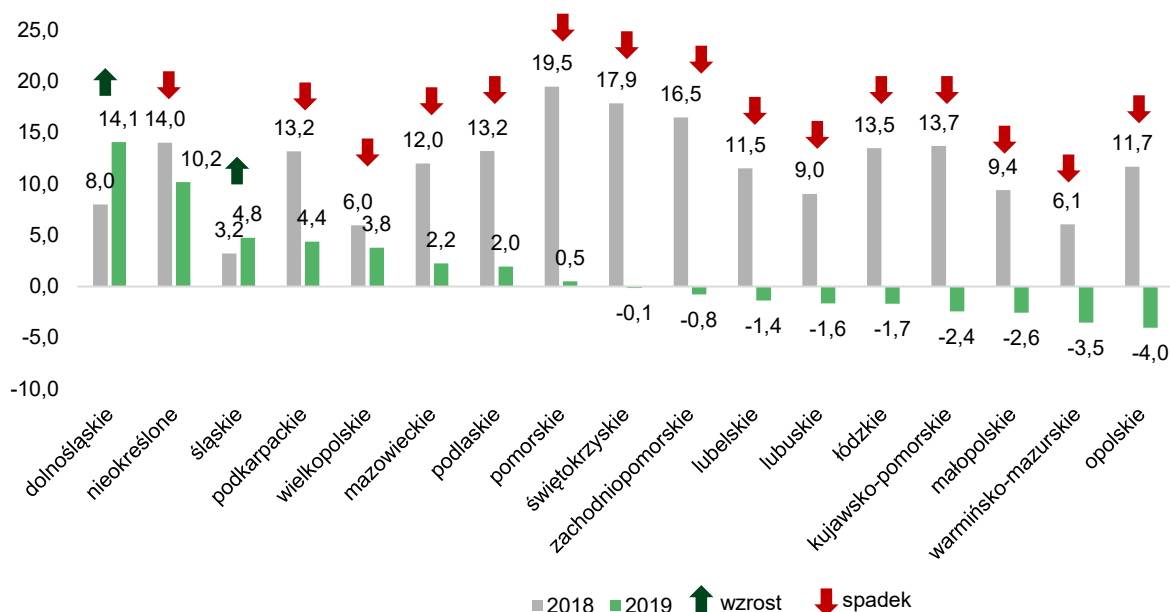
Mazowsze pozostaje województwem z największym udziałem w wartości krajowego importu, który w 2019 roku jedynie delikatnie się zmniejszył (o 0,4 p. proc.). Roczne wahania w zakresie tego wskaźnika nie były znaczące, przy czym największą różnicę zanotowało województwo dolnośląskie, w którym wzrost wyniósł 0,8 p. proc. W sumie w dziesięciu polskich regionach (w tym w województwie małopolskim) wskaźnik kontrybucji zmniejszył się na przestrzeni roku. Małopolska znalazła się na 6. pozycji wśród województw z wynikiem 4,6%. Trzy województwa notują udział w krajowym imporcie wynoszący poniżej 1%. Są to: warmińsko-mazurskie, podlaskie, świętokrzyskie.

Wykres 13. Udział importu poszczególnych województw w imporcie kraju ogółem w latach 2018-2019 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

3.3. Dynamika importu

W przeciwieństwie do sytuacji w zakresie dynamiki importu w 2018 roku, kiedy wszystkie województwa notowały przyrost, rok 2019 przyniósł ujemną wartość tego wskaźnika aż dla dziewięciu regionów, w tym województwa małopolskiego. Największa wartość wskaźnika, a jednocześnie największy wzrost w stosunku do 2018 roku zanotowało województwo dolnośląskie, którego wynik za 2019 rok wyniósł 14,1%. Do największego spadku, o niemal 20 p. proc., doszło w województwie pomorskim. Spadek wskaźnika dla Małopolski wyniósł z kolei 12 p. proc. – z 9,4% do -2,6%. Zestawienie zamyka województwo opolskie, z dynamiką na poziomie -4%.

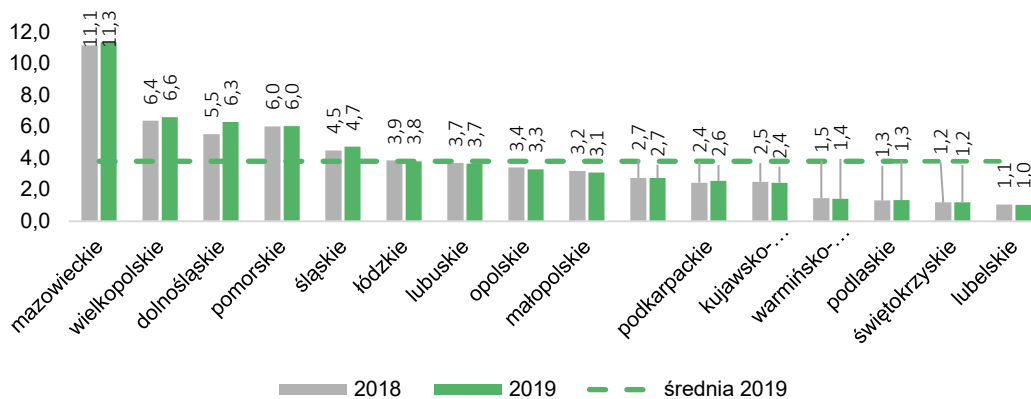
Wykres 14. Dynamika importu w województwach w latach 2018–2019 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

3.4. Wartość importu *per capita*

Wartość importu w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w województwach wzrosła do poziomu niemal 6 tys. euro na osobę, pomimo spadku wartości polskiego importu w stosunku do 2018 roku. Jak pokazują dane GUS, spadła jednak również liczba ludności, stąd udało się zachować pozytywny bilans w tym zakresie. Z kolei wartość *per capita* (bez wartości dla kategorii „niesklasyfikowane”) pozostała na tym samym poziomie co rok wcześniej i wyniosła 3,8 tys. euro.

Liderem regionalnym niezmiennie pozostaje województwo mazowieckie (wzrost z 11,1 tys. euro do 11,3 tys. euro). Sześć regionów doświadczyło spadku wartości tego wskaźnika w odniesieniu do 2018 roku. Udało się jednak zachować stan, w którym żadne województwo nie notuje wartości mniejszej niż tysiąc euro. Małopolska w tym zestawieniu znalazła się na dziewiątym miejscu, doświadczając jednocześnie lekkiego spadku wskaźnika z 3,2 do 3,1 tys. euro.

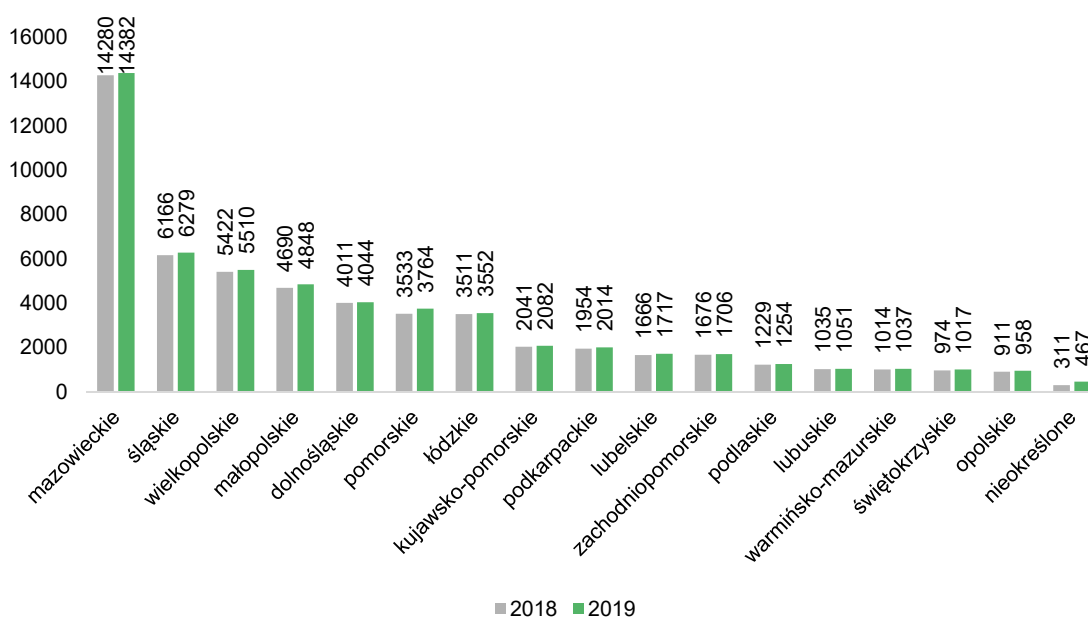
Wykres 15. Wartość importu *per capita* w województwach w latach 2018–2019 (tys. euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

3.5. Liczba importerów

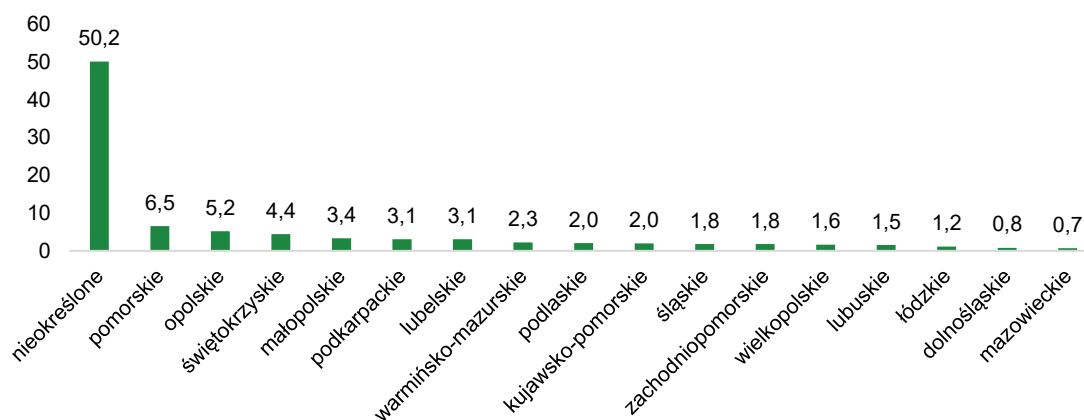
W 2019 roku w Polsce działało 55 682 importerów, co oznacza roczny wzrost na poziomie 2,3%. Lider w zestawieniu województw, czyli mazowieckie, odnotowało jednocześnie najniższą dynamikę, która wyniosła 0,5%. Największy przyrost importerów, bo aż o 50,2% można zauważyć z kolei w kategorii „nieklasyfikowane”. W przeciwieństwie do wartości importu, gdzie większość województw zanotowała spadki, liczba importerów wzrosła na przestrzeni roku we wszystkich regionach. Małopolska utrzymała swoją pozycję z 2018 roku, znajdując się pod tym względem na 4. miejscu (za województwami: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim). Najmniej podmiotów zajmujących się importem działa niezmiennie w województwach opolskim i świętokrzyskim, przy czym opolskie nie przekroczyło bariery 1000 importerów. **Wartość importu na jedno przedsiębiorstwo w Małopolsce w 2019 roku zmniejszyła się z 2,3 mln euro do ok. 2,2 mln euro.**

Wykres 16. Liczba podmiotów importujących w polskich województwach w latach 2018–2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Wykres 17. Dynamika liczby firm eksportujących w województwach w latach 2018–2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

4. STRUKTURA TOWAROWA EKSPORTU

4.1. Podział według PKD

Dla polskiego eksportu największe znaczenie według struktury PKD ma sekcja C (58,7% krajowego eksportu) oraz sekcja G (11,6% udziału w eksporcie). W perspektywie krajowej, w przeciwieństwie do województwa małopolskiego, znaczenie ma także sekcja B – *Górnictwo i wydobywanie* z udziałem na poziomie 1,8% oraz wartością eksportu przekraczającą 4 mld euro.

Małopolski eksport, podobnie jak w przypadku Polski, zdominowany jest przez dwie główne sekcje, a mianowicie: C i G, które odpowiadają łącznie za 94,1% regionalnego eksportu (sekcja C stanowi 77,4%, a sekcja G – 16,7%). Branże, których udziały wynoszą 1% i więcej to także sekcja E – 1,1% (bez zmian w stosunku do 2018 roku) oraz J – 1,0% (spadek o 0,1 p. proc. względem 2018 roku). Największy roczny wzrost wartości eksportu wystąpił w sekcji G i wyniósł 144,4 mln euro, co wpłynęło na zwiększenie udziału branży w eksporcie Małopolski o 1 p. proc.

Tabela 2. Wartość eksportu według PKD w latach 2018 i 2019 (mln euro)

Sekcje PKD	Polska		Małopolska		Wi* 2018	Wi* 2019
	2018	2019	2018	2019		
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	752,9	737,6	13,6	27,5	0,4	0,8
B. Górnictwo i wydobywanie	3910,1	4099,9	6,6	10,8	0	0,1
C. Przetwórstwo przemysłowe	131 711,3	137 285,2	8004,0	8032,9	1,3	1,3
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	864,3	1035,9	113,1	118,8	2,8	2,6
F. Budownictwo	479,6	542,7	21,9	26,4	1	1,1
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	25 921,8	27 146,6	1587,9	1732,3	1,3	1,4
H. Transport i gospodarka magazynowa	814,3	791,8	17,9	19,8	0,5	0,6
J. Informacja i komunikacja	390	388,2	112,6	103,5	6,3	6
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	93,6	85,1	10,3	5,9	2,4	1,6
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	833,2	1197,6	77,8	96,6	2	1,8
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	558,1	576,9	66,4	88	2,6	3,4
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	12,5	11,3	0,2	0,3	0,4	0,6
Inne (D,I,P,Q,S,K,O,U, niesklasyfikowane)	52 837,5	60 032,7	72,9	107,4	brak	brak

*Wskaźnik intensywności¹

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

¹ Wskaźnik intensywności, lub inaczej wskaźnik ujawnionej przewagi komparatywnej, obrazuje, jaki jest udział danej branży w eksporcie regionu, w stosunku do udziału tej branży w eksporcie kraju. Wartość wskaźnika przyjmująca wartość powyżej 1 oznacza, że udział województwa w eksporcie dla danej branży jest większy niż udział w eksporcie kraju ogółem. Za: K. Gawlikowska-Hueckel, S. Umiński, *Handel zagraniczny Małopolski. Metodologia badań oraz analiza obrotów w latach 2000–2004*, s. 21.

Z kolei wskaźnik intensywności pokazujący znaczenie danej branży dla regionu jest nadal najwyższy dla kategorii J, jednak kontynuuje on spadek w tym zakresie, tym razem z 6,3 do 6,0 (w latach 2017–2018 wskaźnik dla branży spadł z poziomu 7,2 do 6,3). Kolejne miejsca pod względem wartości wskaźnika zajmują sekcje N (3,4) oraz E (2,6). Warto jednocześnie dodać, że największy roczny wzrost wartości wskaźnika odnotowała sekcja N (+0,8), a największy spadek sekcja L (-0,8).

4.2. Podział według nomenklatury scalonej

Analizując eksport według klasyfikacji nomenklatury scalonej CN można stwierdzić, że sekcja *Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny* pozostaje najważniejszą kategorią eksportową zarówno dla Polski, jak i województwa małopolskiego. W obu przypadkach odpowiada ona za ok. 25% całkowitej wartości eksportu.

Ponadto można zauważyć, że istotnymi sekcjami dla krajowego eksportu są także; *Sprzęt transportowy* (13,6%) oraz *Metale nieszlachetne i wyroby* (9,6%).

Sekcja *Sprzęt transportowy* ma istotny udział również w eksporcie Małopolski – 15,7%. W przypadku kategorii *Metale nieszlachetne i wyroby* udział w skali regionu wynosi z kolei 14,8%. Ważną rolę w regionalnym eksporcie odgrywa także sekcja *Tworzywa sztuczne i wyroby* (11,3%).

W Polsce trzy największe procentowe roczne wzrosty i jednocześnie dwa spadki wartości eksportu zanotowano w następujących sekcjach produktów²:

- ▲ perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby (40,3%)
- ▲ obuwie, nakrycia głowy i inne (22,9%)
- ▲ tłuszcze i oleje (13,6%)
- ▼ dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki (-35,2 %)
- ▼ produkty mineralne (-14,3%)

Dla Małopolski można wyróżnić następujące procentowe wzrosty i spadki³:

- ▲ obuwie, nakrycia głowy i inne (54,5%)
- ▲ różne produkty przemysłowe (m.in. meble, zabawki) (28,7%)
- ▲ materiały i wyroby włókiennicze (28,4%)
- ▼ dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki (-44,9%)

² W zestawieniu nie zostały ujęte produkty należące do kategorii „nieokreślone”, które zanotowały dodatnią roczną dynamikę wartości eksportu na poziomie 71,4%.

³ W zestawieniu nie zostały ujęte produkty należące do kategorii „nieokreślone”, które zanotowały dodatnią roczną dynamikę wartości eksportu na poziomie 260,7%.

- ▼ zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego (-20,3%)
- ▼ skóry i wyroby (-12,5%)

Tabela 3. Wartość eksportu towarów w latach 2018 i 2019 według klasyfikacji CN (mln euro)

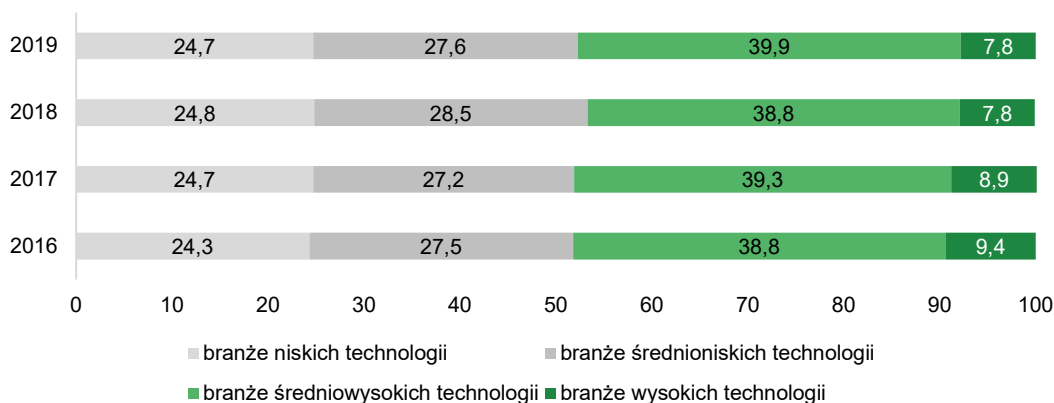
Nazwa sekcji produktu	Polska			Małopolska		
	2018	2019	% udziału dla 2019	2018	2019	% udziału dla 2019
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	9329,7	9694,50	4,1	435	346,9	3,3
Produkty pochodzenia roślinnego	4239,4	4576,10	2	137,5	174,6	1,7
Tłuszcze i oleje	398	451,9	0,2	4,4	4,8	0
Przetwory spożywcze	15 017,7	16 434,30	7	738	772,5	7,4
Produkty mineralne	6198,1	5309,20	2,3	188,1	194,3	1,9
Produkty przemysłu chemicznego	14 752,9	16 159,20	6,9	435,9	461,2	4,4
Tworzywa sztuczne i wyroby	15 600,6	16 123,20	6,9	1201,1	1174,50	11,3
Skóry i wyroby	989,4	1034,10	0,4	53,3	46,6	0,4
Drewno i wyroby z drewna	4391,7	4474,10	1,9	208,2	213,4	2,1
Ścier drzewny, papier, tektura i wyroby	6335,4	6583,10	2,8	264,5	273,3	2,6
Materiały i wyroby włókiennicze	8388,4	9129,30	3,9	113,4	145,5	1,4
Obuwie, nakrycia głowy i inne	1923,3	2363,30	1	84,1	130	1,3
Wyroby z kamienia, ceramika, szkło	4252,0	4590,50	2	285,6	259,2	2,5
Perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby	955,9	1341,20	0,6	32,1	34,5	0,3
Metale nieszlachetne i wyroby	21 695,6	22 428,60	9,6	1515,3	1536,70	14,8
Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny	53 593,6	59 172,90	25,3	2532,0	2452,90	23,6
Sprzęt transportowy	30 401,2	31 911,90	13,6	1459,5	1630,80	15,7
Przyrządy i aparaty optyczne, fotograficzne, pomiarowo-kontrolne	4269,4	4807,70	2,1	112,7	132,6	1,3
Broń i amunicja	91	99,7	0	15,6	14,9	0,1
Różne produkty przemysłowe (m.in. meble, zabawki)	16 087,5	16 843,80	7,2	287,1	369,4	3,6
Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki	15,7	10,2	0	0,4	0,2	0
nieokreślona	252,8	433,2	0,2	1,3	4,5	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

4.3. Poziom zaawansowania technologicznego eksportu

Dokonując klasyfikacji eksportu w ramach sekcji C, czyli przetwórstwa przemysłowego, można wyróżnić branże niskich, średnioniskich, średniowysokich oraz wysokich technologii⁴. Jak zostało przedstawione na poniższym wykresie, największą grupę produktów eksportowych polskiego przemysłu stanowią te należące do branż średniowysokich technologii – 39,9% w 2019 roku (o 1,1 p. proc. więcej niż w 2018 roku). W porównaniu do 2018 roku, w 2019 roku można również odnotować brak zmian w zakresie udziału branż wysokich technologii oraz spadek eksportu w zakresie niskich i średnioniskich technologii.

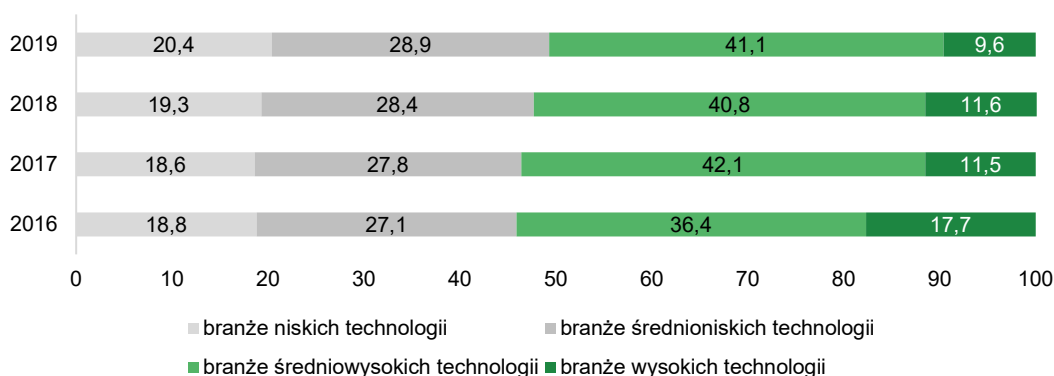
Wykres 18. Struktura eksportu przemysłu przetwórczego (sekcja C) ze względu na stopień zaawansowania technicznego branży dla Polski w latach 2016–2019 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

W Małopolsce zaobserwowano z kolei w 2019 roku spadek branż wysokich technologii o 2 p. proc. Z kolei wszystkie pozostałe trzy kategorie, a więc branże niskich, średnioniskich i średniowysokich technologii odnotowały wzrost, z czego największy odnotowały branże niskich technologii (1 p. proc.).

Wykres 19. Struktura eksportu przemysłu przetwórczego (sekcja C) ze względu na stopień zaawansowania technicznego branży dla Małopolski w latach 2016–2019 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

⁴ Pełna klasyfikacja dostępna na stronie Eurostatu: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:High-tech_classification_of_manufacturing_industries [dostęp: 19.11.2020] oraz w *Aneksie raportu*.

5. STRUKTURA TOWAROWA IMPORTU

Sekcje C – Przetwórstwo przemysłowe oraz G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, niezmiennie pozostają liderami w strukturze towarowej importu, tak w Polsce, jak i Małopolsce. Stanowią one 78% importu z Polski oraz niemal 96% importu Małopolski. Warto zaznaczyć, że import Polski nieprzypisany do żadnej sekcji PKD stanowi 18,4%. Ponadto dla krajowego eksportu, poza sekcjami C i G, znaczenie ma sekcja H, a więc *Transport i gospodarka magazynowa* (1%). Udział pozostałych sekcji nie przekracza 1%. Z kolei dla województwa małopolskiego znaczenie importowe, poza dominującymi sekcjami C i G, ma także sekcja J – *Informacja i komunikacja* z udziałem 1,2% (spadek z 1,3% w 2018 roku).

Tabela 4. Wartość importu według PKD w latach 2018 i 2019 (mln euro)

Sekcja PKD	Polska		Małopolska	
	2018	2019	2018	2019
A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	302,7	322,5	4	4,3
B. Górnictwo i wydobywanie	435,7	557,7	2,6	6,1
C. Przetwórstwo przemysłowe	99 409,4	101 621,1	5753,8	5620,2
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	417,9	498	35,1	36,5
F. Budownictwo	766,1	779	36,5	50,3
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	76 037,8	77 682,9	4659,5	4480,3
H. Transport i gospodarka magazynowa	1837,5	2281,6	40,6	32,8
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	27,2	30,9	1	2,4
J. Informacja i komunikacja	948	847,8	138	125,4
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	577,6	544,3	0,1	0,4
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	88,4	70	9,6	3,9
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	659,7	1078,1	36,7	37,5
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	631,1	585,9	26,9	41,7
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	42,8	44,9	11,2	2,7
Inne (D,P,Q,S,K,O,U, Niesklasyfikowane)**	39 464,9	39 464,9	68,1	101,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Według nomenklatury scalonej CN w 2019 roku w Polsce odnotowano roczne spadki wartości importu w aż pięciu kategoriach (w 2018 roku były to odpowiednio trzy kategorie), a mianowicie: *Broń i amunicja (-18,9%)*, *Metale szlachetne i wyroby (-3,9%)*, *Ścier drzewny, papier, tektura i wyroby (-3,7%)* oraz *Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki (-0,3%)*. Z kolei największy roczny przyrost należy do sekcji *Perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby*, który osiągnął poziom 27,6%. Najważniejszą sekcją importu w skali kraju pozostają niezmiennie *Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny*. Wartość tych sprowadzonych towarów odpowiada za 25,2% całego

importu. Inne istotne gałęzie polskiego przemysłu (z udziałem w okolicach 10%) to *Sprzęt transportowy* (12,1%) oraz *Metale nieszlachetne i wyroby* (9,9%).

Udział najważniejszej sekcji w województwie małopolskim w 2019 roku wyniósł 23% i dotyczy, podobnie jak w skali kraju, kategorii *Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny*. Kolejne miejsce w zestawieniu zajmuje sekcja *Metale nieszlachetne i wyroby* – 15,6%, a następnie *Sprzęt transportowy* – 11,2%. Największy roczny wzrost wartości eksportu na poziomie 45,3% odnotowała sekcja *Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki*. Z kolei największy spadek wynoszący 23,6% wystąpił w sekcji *Produkty mineralne*.

Tabela 5. Wartość importu towarów w latach 2018 i 2019 według klasyfikacji CN (mln euro)

Sekcja	Polska			Małopolska		
	2018	2019	% udziału dla 2019	2018	2019	% udziału dla 2018
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	5364,9	5704,1	2,5	299,7	302,9	2,9
Produkty pochodzenia roślinnego	4868,0	5190,6	2,3	492,4	509,6	4,8
Tłuszcze i oleje	880,9	932,7	0,4	67,6	71,7	0,7
Przetwory spożywcze	7949,9	8519,2	3,7	278,1	358,1	3,4
Produkty mineralne	20 767,7	19 555,2	8,5	1143,7	873,4	8,3
Produkty przemysłu chemicznego	20 493,7	21 449,0	9,3	893,7	845,0	8,0
Tworzywa sztuczne i wyroby	16 300,8	16 364,9	7,1	717,6	711,2	6,7
Skóry i wyroby	1266,3	1270,5	0,6	59	55,1	0,5
Drewno i wyroby z drewna	1673,6	1718,9	0,7	67,9	73,5	0,7
Ścier drzewny, papier, tektura i wyroby	5838,2	5 622,3	2,4	292,9	284,5	2,7
Materiały i wyroby włókiennicze	11 267,1	11 811,3	5,1	377,4	403,6	3,8
Obuwie, nakrycia głowy i inne	2604,1	3015,3	1,3	141,8	183,3	1,7
Wyroby z kamienia, ceramika, szkło	2625,4	2723,6	1,2	155,1	138,3	1,3
Perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby	679,7	867,1	0,4	43,8	40,6	0,4
Metale nieszlachetne i wyroby	23 770,6	22 849,2	9,9	1841,3	1643,7	15,6
Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny	53 100,4	57 799,8	25,2	2349,9	2430,5	23,0
Sprzęt transportowy	25 873,1	27 792,4	12,1	1185,7	1180,1	11,2
Przyrządy i aparaty optyczne, fotograficzne, pomiarowo-kontrolne	5133,9	5621,7	2,4	185,8	197,8	1,9
Broń i amunicja	199,5	161,8	0,1	6,9	9,6	0,1
Różne produkty przemysłowe (m.in. meble, zabawki)	6892,8	7211,8	3,1	222,2	231,4	2,2
Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki	24,7	24,6	0,0	0,9	1,3	0,0
nieokreślona	3405,6	3516,1	1,5	0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Podsumowując, w Polsce trzy największe procentowe roczne wzrosty i spadki wartości importu zanotowano w następujących sekcjach produktów:

- ▲ perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby (27,6%)
- ▲ obuwie, nakrycia głowy i inne (15,8%)
- ▲ przyrządy i aparaty optyczne, fotograficzne, pomiarowo-kontrolne (9,5%)
- ▼ broń i amunicja (-18,9%)
- ▼ produkty mineralne (-5,8%)
- ▼ metale nieszlachetne i wyroby (-3,9%)

Dla Małopolski można wyróżnić dwa procentowe wzrosty i trzy spadki⁵:

- ▲ dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki (45,3%)
- ▲ broń i amunicja (40%)
- ▼ produkty mineralne (-23,6%)
- ▼ wyroby z kamienia, ceramika, szkło (-10,8%)
- ▼ metale nieszlachetne i wyroby (-10,7%)

6. KIERUNKI EKSPORTU

6.1. Wartość eksportu wysłanego do najważniejszych partnerów handlowych

Niemcy pozostają najważniejszym kierunkiem eksportowym Polski. W 2019 roku wartość wysłanych tam towarów wyniosła 64,5 mld euro, co stanowiło 27,6% krajowego eksportu. Ponadto w pierwszej dziesiątce kierunków eksportowych kraju nie nastąpiła w skali roku zmiana na kolejnych miejscach. Do zestawienia na 25. pozycji dołączyła Kanada z wartością eksportu na poziomie 1,4 mld euro, deklasując tym samym Łotwę.

Największą roczną dodatnią dynamikę wartości eksportu odnotowano w eksporcie do Chin (25,2%), Kanady (19,5%) i Białorusi (18,9%).

⁵ W zestawieniu nie zostały ujęte produkty należące do kategorii „nieokreślone”, które zanotowały dodatnią roczną dynamikę wartości eksportu na poziomie 260,7%.

Podobnie jak rok wcześniej, w 2019 roku na 25 najważniejszych eksportowych partnerów Polski tylko Turcja zanotowała mniejszą wartość eksportu niż w 2018 roku – spadek w tym zakresie wyniósł -23,1%.

Tabela 6. Wartość eksportu z Polski do 25 najważniejszych partnerów handlowych w latach 2018 i 2019 (mln euro)

Lp.	Nazwa kraju	2018	2019	% udziału dla 2019	Dynamika 2018/2019 (%)
1.	Niemcy	61 458,3	64 497,8	27,6	4,9
2.	Republika Czeska	13 867,6	14 209,4	6,1	2,5
3.	Wielka Brytania	13 680,1	14 007,4	6,0	2,4
4.	Francja	12 234,5	13 708,3	5,9	12,0
5.	Włochy	10 129,4	10 615,5	4,5	4,8
6.	Niderlandy	9827,4	10 173,0	4,3	3,5
7.	Rosja	6762,9	7430,9	3,2	9,9
8.	USA	6146,9	6765,9	2,9	10,1
9.	Szwecja	6087,7	6532,8	2,8	7,3
10.	Węgry	5847,2	6467,2	2,8	10,6
11.	Hiszpania	5653,7	6029,5	2,6	6,6
12.	Słowacja	5592,0	6028,0	2,6	7,8
13.	Belgia	5110,1	5584,0	2,4	9,3
14.	Rumunia	4421,0	5088,8	2,2	15,1
15.	Ukraina	4451,7	4974,0	2,1	11,7
16.	Austria	4370,5	4973,1	2,1	13,8
17.	Dania	3776,8	3740,7	1,6	-1,0
18.	Litwa	3192,8	3455,3	1,5	8,2
19.	Norwegia	2600,7	2706,8	1,2	4,1
20.	Chiny	2115,5	2649,3	1,1	25,2
21.	Szwajcaria	1963,3	2159,8	0,9	10,0
22.	Finlandia	1858,8	1955,2	0,8	5,2
23.	Turcja	2519,3	1937,8	0,8	-23,1
24.	Białoruś	1440,0	1711,9	0,7	18,9
25.	Kanada	1183,5	1413,8	0,6	19,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Również w przypadku województwa małopolskiego Niemcy pozostają zdecydowanie najważniejszym partnerem eksportowym. Udział na poziomie 24,5% wzrósł względem 2018 roku o 0,2 p. proc. Ważnymi krajami, do których towary wysyłają małopolscy przedsiębiorcy są także Francja, Republika Czeska, Słowacja i Wielka Brytania. Wartość eksportu do każdego z tych krajów przekracza 500 mln euro. W zestawieniu 25 najważniejszych kierunków małopolskiego eksportu dla 2019 roku pojawiła się Łotwa, która zajęła 24. miejsce. Jednocześnie poza ranking wypadła Turcja, która z 23. pozycji w 2018 roku spadła na 26. miejsce.

Największą pozytywną dynamikę wartości eksportu z Małopolski, która wyniosła 41,9%, odnotowano do Chin. Z kolei największy spadek odnotowano w wysyłce towarów do Indii (-16,0%).

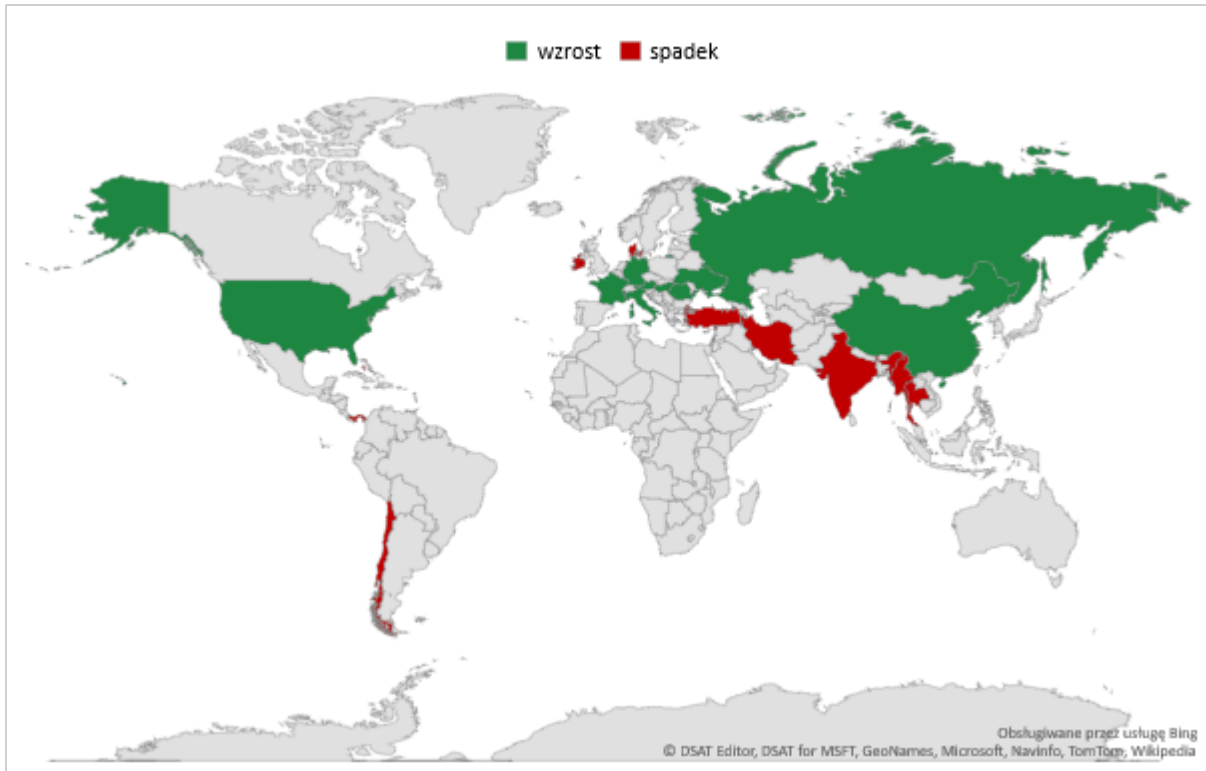
Tabela 7. Wartość eksportu z Małopolski do 25 najważniejszych partnerów handlowych w latach 2018 i 2019 (mln euro)

L.p.	Nazwa kraju	2018	2019	% udziału dla 2019	Dynamika 2018/2019 (%)
1.	Niemcy	2 454 471 596	2 544 649 366	24,5	3,7
2.	Francja	767 905 977	755 257 248	7,3	-1,6
3.	Republika Czeska	787 140 050	746 274 869	7,2	-5,2
4.	Słowacja	523 345 879	515 201 563	5,0	-1,6
5.	Wielka Brytania	551 315 849	506 684 023	4,9	-8,1
6.	Włochy	445 284 424	441 779 442	4,3	-0,8
7.	Rumunia	347 968 413	401 450 864	3,9	15,4
8.	Niderlandy	411 672 418	398 344 542	3,8	-3,2
9.	Węgry	340 948 210	358 498 760	3,5	5,1
10.	Austria	269 507 470	324 223 111	3,1	20,3
11.	USA	265 257 990	311 492 880	3,0	17,4
12.	Ukraina	262 349 002	303 736 544	2,9	15,8
13.	Belgia	284 155 973	273 019 553	2,6	-3,9
14.	Szwecja	205 791 485	210 106 415	2,0	2,1
15.	Hiszpania	195 464 979	195 923 048	1,9	0,2
16.	Rosja	165 844 417	171 273 784	1,7	3,3
17.	Chiny	117 630 848	166 867 870	1,6	41,9
18.	Litwa	150 657 809	158 949 410	1,5	5,5
19.	Finlandia	120 705 130	117 325 292	1,1	-2,8
20.	Dania	129 249 210	114 147 468	1,1	-11,7
21.	Szwajcaria	84 064 945	94 943 597	0,9	12,9
22.	Norwegia	78 835 133	83 170 614	0,8	5,5
23.	Słowenia	71 088 557	74 654 521	0,7	5,0
24.	Łotwa	66 729 028	65 902 351	0,6	-1,2
25.	Indie	69 410 816	58 278 243	0,6	-16,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

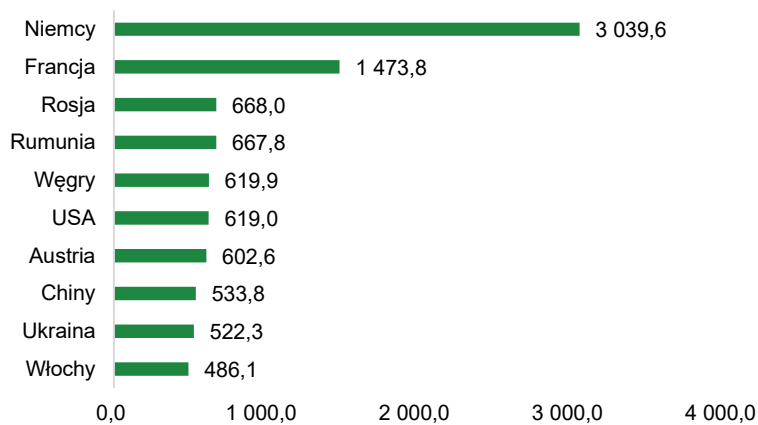
Największy wzrost w wartościach bezwzględnych krajowego eksportu odnotowano do Niemiec (ponad 3 mld euro) i Francji (ok. 1,5 mld euro). Poza Chinami i USA największe wzrosty krajowego eksportu odnotowano głównie do państw europejskich. Analizując zaś największe spadki, można zwrócić uwagę na przewagę państw leżących poza Starym Kontynentem (oprócz Danii i Irlandii). Największy spadek wartości eksportu w stosunku do 2019 roku odnotowano, podobnie jak w 2018 roku, w przypadku Turcji (-581,5 mln euro).

Rycina 2. Dziesięć krajów z największymi wzrostami i dziesięć z największymi spadkami wartości eksportu z Polski w 2019 roku

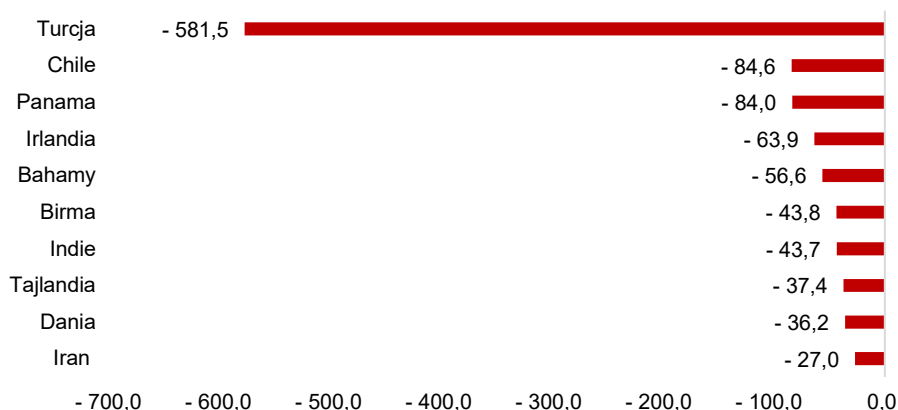
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Wykres 20. Wartość rocznego wzrostu eksportu z Polski (w latach 2018–2019) do dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Wykres 21. Wartość rocznego spadku eksportu z Polski (w latach 2018–2019) do dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro)

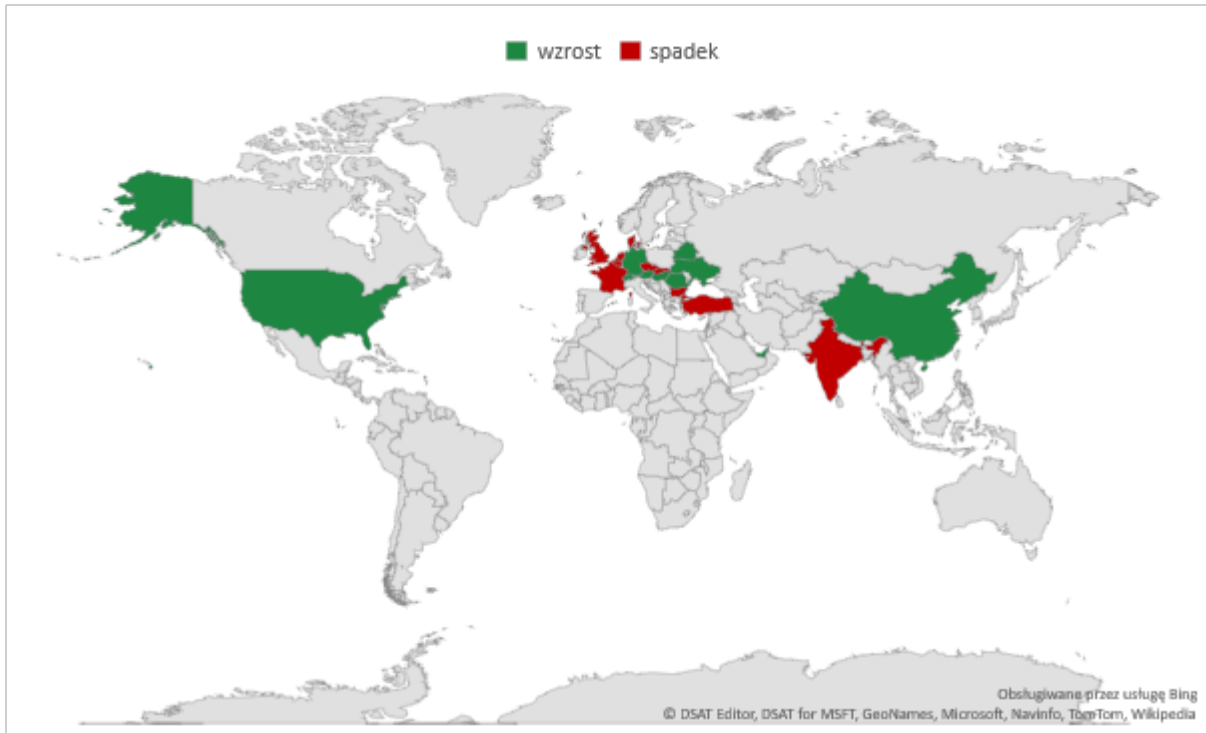

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

W skali regionalnej największy wzrost wartości eksportu, podobnie jak w przypadku całego kraju, odnotowano do Niemiec – wyniósł on 90,2 mln euro (o ponad 100 mln euro mniej niż rok wcześniej). Drugą pozycję zajmuje Austria z wynikiem 54,7 mln euro (w 2018 roku na drugim miejscu uplasowała się Słowacja, do której eksport w 2019 roku spadł o 8 mln euro). W stosunku do zestawienia za 2018 rok na liście dziesięciu państw z największymi wzrostami rocznej wartości bezwzględnej małopolskiego eksportu powtarzają się jedynie Niemcy, Austria, USA i Rumunia. Warto jednocześnie zauważyć, że w zeszłym roku w tym rankingu figurowało tylko jedno państwo spoza Europy, a mianowicie USA. W 2019 roku do tego grona dołączyły Chiny oraz Zjednoczone Emiraty Arabskie.

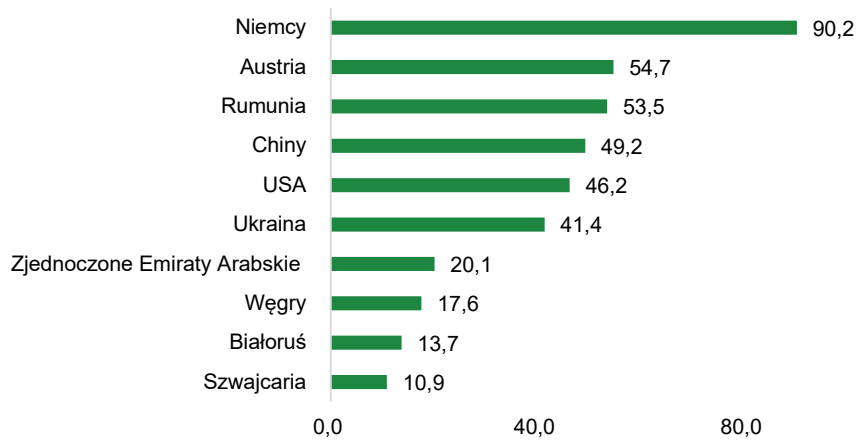
W kategorii dziesięciu największych spadków wartości eksportu pierwszą pozycję zajęła Wielka Brytania (w 2018 roku była to Litwa) z wynikiem -44,6 mln euro. Spadek eksportu do tego kraju może wiązać się z obniżeniem nastrojów przedsiębiorców w związku z Brexitem. Niewiele mniejszy spadek eksportu z Małopolski zanotowano również do Republiki Czeskiej, która w 2018 roku odznaczała się drugą po Niemczech największą dodatnią dynamiką (%) w tym zakresie. Ponad 10-milionowe spadki zanotowano również w eksporcie do Turcji, Danii, Niderlandów, Francji, Belgii i Indii.

Rycina 3. Dziesięć krajów z największymi wzrostami i dziesięć z największymi spadkami wartości eksportu z Małopolski w 2019 roku

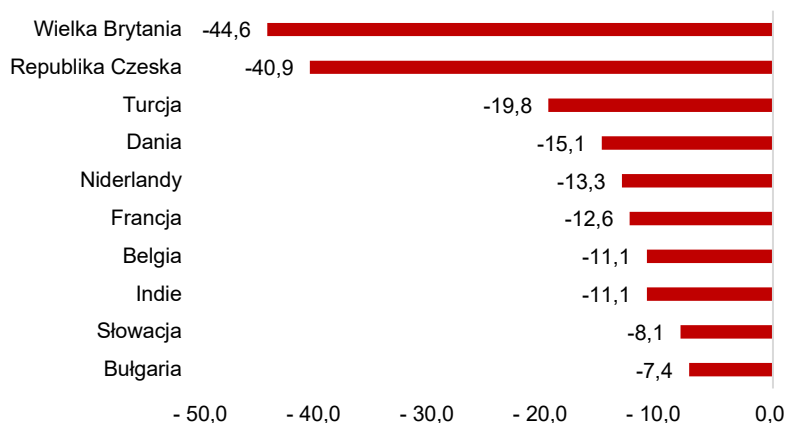
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Wykres 22. Wartość rocznego wzrostu eksportu z Małopolski (w latach 2018–2019) do dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Wykres 23. Wartość rocznego spadku eksportu z Małopolski (w latach 2018–2019) do dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro)

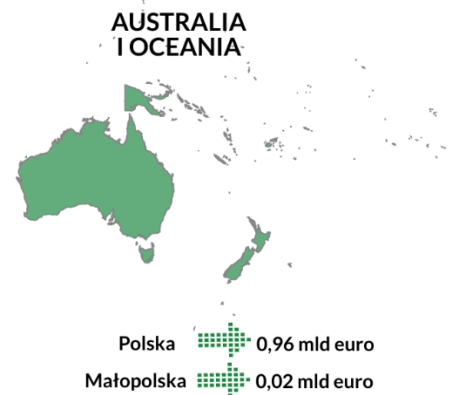
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

6.2. Rozkład terytorialny eksportu⁶

Polska, jak i województwo małopolskie zdecydowanie opierają się na eksporcie do krajów europejskich (88,6% eksportu Polski i 89,2% eksportu Małopolski), a zwłaszcza do państw Unii Europejskiej (90% europejskiego eksportu Polski i 91,4% Małopolski). Kolejnym istotnym kierunkiem jest Azja, która generuje po 5,3% polskiego i 5,5% małopolskiego eksportu. Na trzeciej pozycji, tak krajowego, jak i regionalnego eksportu plasuje się Ameryka Północna. Najmniejszą wartość eksportu odnotowano w kierunku Australii i Oceanii.

⁶ W przeprowadzonych obliczeniach dotyczących rozkładu terytorialnego eksportu Rosja została przypisana do Europy, a kraje tzw. Ameryki Centralnej do Ameryki Północnej.

Rycina 4. Wartość eksportu z Polski i Małopolski do wybranych kierunków w 2019 roku (mln euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

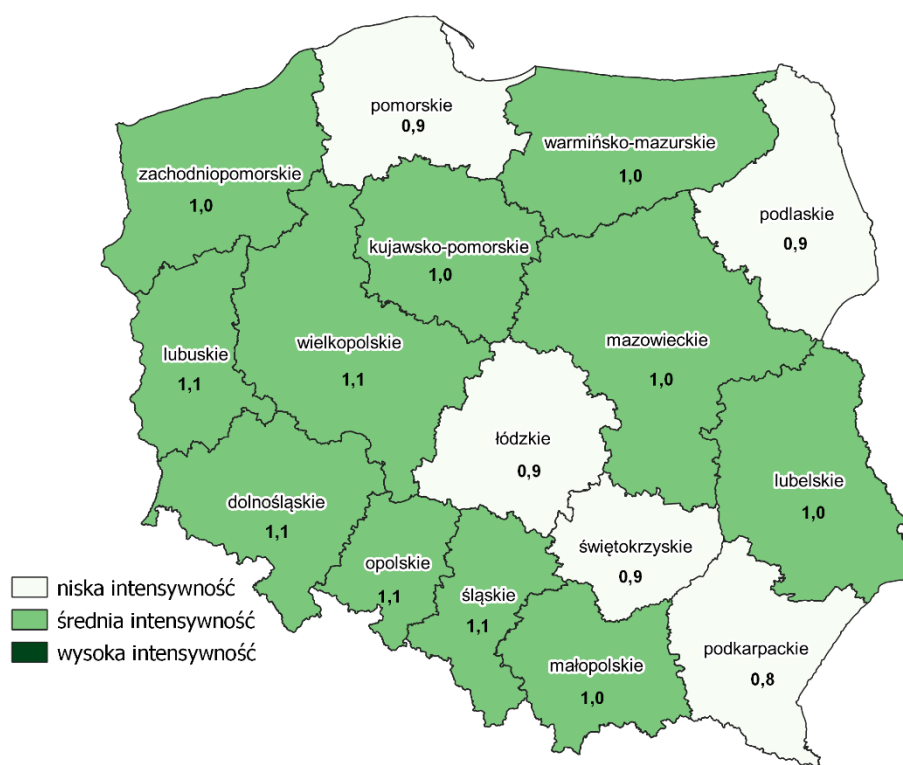
7. INTENSYWNOŚĆ POWIĄZAŃ HANDLOWYCH POLSKICH REGIONÓW

Handel zagraniczny prowadzony przez polskie województwa ma zróżnicowany i regionalny charakter. Aby zaprezentować to zjawisko, stosuje się wskaźnik intensywności, który jest liczony jako stosunek udziału województwa w eksporcie Polski do konkretnego partnera handlowego oraz do udziału województwa w eksporcie Polski ogółem.

7.1. Unia Europejska – UE28

Jak zostało wspomniane już wcześniej, Europa i Unia Europejska są zdecydowanie najważniejszą destynacją krajowego eksportu. Wymiana z krajami Unii stanowi podstawową formę handlu dla każdego z regionów. Nikłe zróżnicowanie wskaźnika nie powinno zatem dziwić. Najniższą wartość przyjmuje on dla województwa podkarpackiego, a najwyższą dla regionów zachodnich i południowo-zachodnich. Województwo małopolskie osiągnęło poziom 1,0, który nie różni się zasadniczo od reszty kraju.

Rycina 5. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Unii Europejskiej (UE28) w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

7.2. Kraje „starej” Unii Europejskiej – UE15

Wymiana handlowa z krajami tzw. Starej Unii jest stosunkowo podobna jak w przypadku handlu w ramach UE28. W największym stopniu wyróżniają się województwa lubuskie i zachodniopomorskie (jedyne regiony ze wskaźnikiem na poziomie 1,2). Nieco mniejsza intensywność wymiany handlowej występuje w województwach: kujawsko-pomorskim oraz wielkopolskim (wskaźnik na poziomie 1,1). Podobnie jak w przypadku poprzedniego zestawienia, najniższą wygląda eksport z województwa podkarpackiego. Małopolska osiągnęła wskaźnik poniżej 1,0 (dokładnie 0,9), cechuje się więc niską intensywnością wymiany handlowej.

Rycina 6. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do krajów „starej” Unii (UE15) w 2019 roku

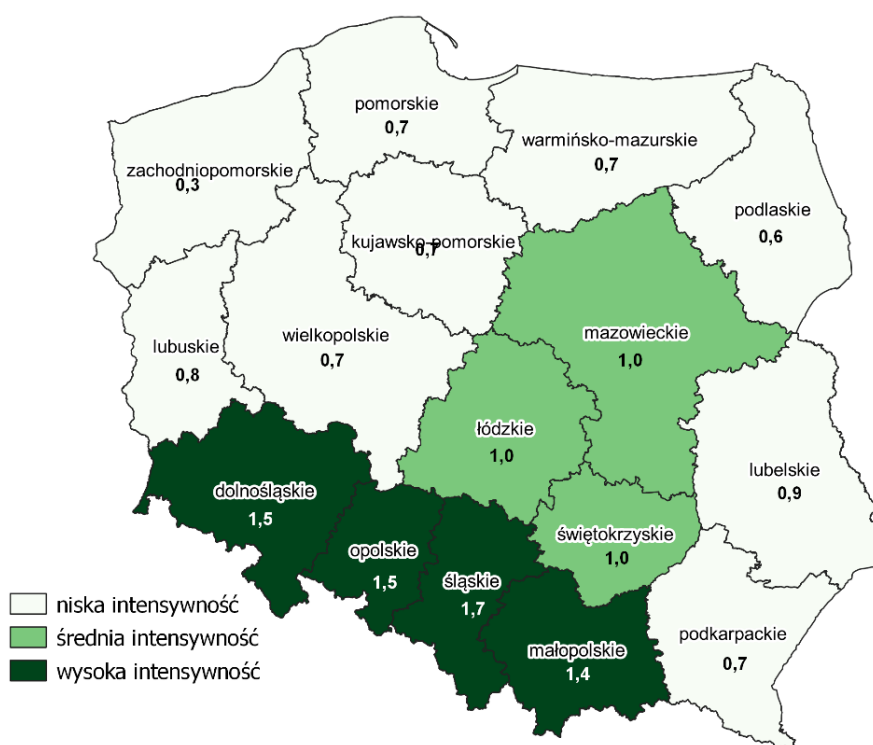

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

7.3. Południowi sąsiedzi – Czechy, Słowacja i Węgry

Wymiana handlowa z grupą południowych sąsiadów (tj. Czechami, Słowacją i niegraniczącymi z Polską Węgrami) stanowi najważniejszy element zwłaszcza dla województw południowych. Regiony: dolnośląskie, opolskie, śląskie i małopolskie cechują się dużą intensywnością wymiany handlowej z tymi państwami, z czego największy wskaźnik zanotowano w 2019 roku dla województwa śląskiego. Umiarkowanie dobrze wygląda współpraca handlowa regionów Polski środkowej (mazowieckie, łódzkie i świętokrzyskie), w których wartość wskaźnika wyniosła 1,0. Najmniejszą intensywnością charakteryzuje się północna część kraju, a zwłaszcza województwo zachodniopomorskie.

Rycina 7. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Czech, Słowacji i Węgier w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

7.4. Wschodni sąsiedzi – Białoruś, Rosja, Ukraina

W przypadku intensywności powiązań handlowych ze wschodnimi sąsiadami także widać regionalne tendencje. Województwa graniczne wykazują znacznie wyższą wartość wskaźnika. Najwyższy poziom osiągnął on w regionie Podlasia (1,6). Wymianę handlową ze wschodnimi sąsiadami na wysokim poziomie intensywności prowadzą także inne regiony Polski środkowej i wschodniej: łódzkie (1,4), lubelskie (1,4) oraz mazowieckie (1,2). Województwo podkarpackie jest jedynym regionem z intensywnością na średnim poziomie (1,0). Reszta regionów (w tym także Małopolska) osiągnęła niską intensywność.

Rycina 8. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Białorusi, Rosji i Ukaryny w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

7.5. Azja

Intensywność wymiany handlowej z krajami azjatyckimi jest bardzo zróżnicowana, wskaźnik waha się od jedynie 0,5 dla województwa opolskiego do 1,7 dla łódzkiego. Azję jako istotny kierunek na tle innych może wskazać pięć województw, a dla pięciu kolejnych (w tym Małopolski) intensywność powiązań handlowych jest na średnim poziomie. Brak jest widocznych regionalnych aspektów wymiany do Azji, która ważna jest tak dla regionów Polski północno-wschodniej, jak i dla niektórych południowych.

Rycina 9. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Azji w 2019 roku

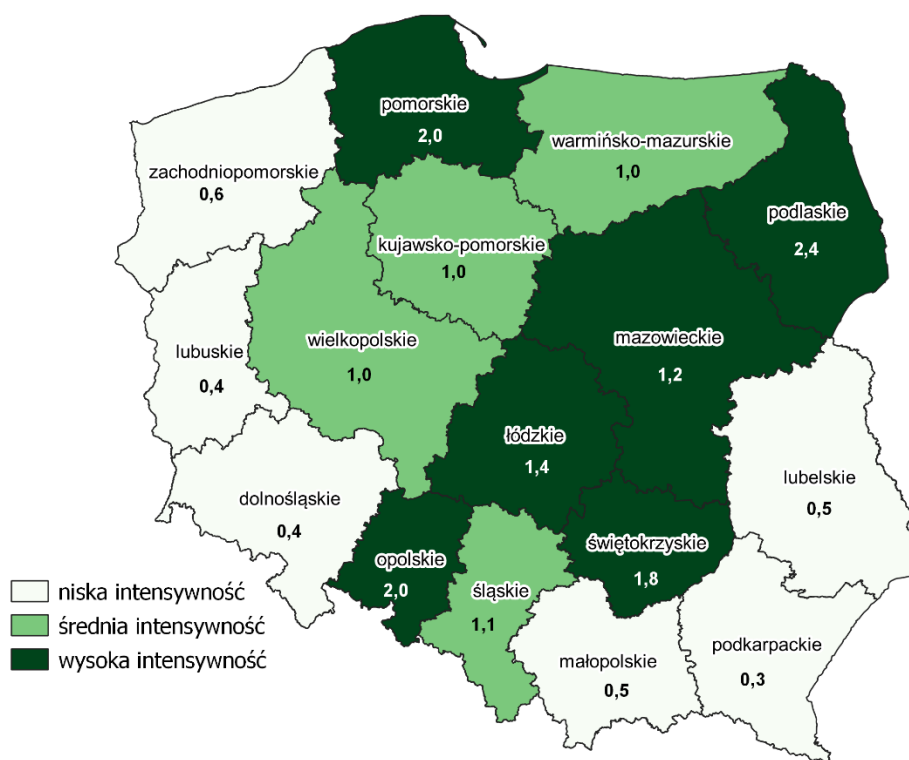

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

7.6. Afryka

Jeszcze większe wahanie w intensywności wymiany handlowej widać w relacjach eksportowych z Afryką. Trzy regiony osiągnęły intensywność na poziomie 2,0 i więcej. Były to województwa: podlaskie (2,4), pomorskie (2,0) i opolskie (2,0). Dużą intensywnością eksportu w kierunku afrykańskim cechują się także świętokrzyskie (1,8), łódzkie (1,4) i mazowieckie (1,2). Wskaźnik dla małopolski wynosi 0,5 i jest jednym z najniższych. Należy jednakże pamiętać, że w skali kraju eksport do Afryki nie stanowi dużej wartości, dlatego jeżeli któryś z regionów osiągnął wartość eksportu na nieco wyższym poziomie niż inny, to różnica ta bardzo wyraźnie zaznacza się we wskaźniku intensywności.

Rycina 10. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Afryki w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

8. KIERUNKI IMPORTU

8.1. Wartość importu z najważniejszych krajów – partnerów handlowych

Import o największej wartości trafia do Polski z Niemiec. Zachodni sąsiedzi odpowiedzialni są za ponad ¼ całkowitego importu. Co więcej, żaden z innych krajów nie przekracza nawet 10% udziału. Ważnym kierunkiem importu do Polski są także Chiny i Rosja. Spośród 25 największych importerów roczne spadki zanotowały jedynie trzy państwa, a mianowicie Rosja, Szwecja i Turcja. Warto również odnotować niezwykle dynamiczny przyrost procentowy importu z Egiptu (69,3%) i Japonii (40,4%). Niemal 20% wzrostu osiągnęła również wartość towarów sprowadzonych z Republiki Korei.

Tabela 8. Wartość importu do Polski od 25 najważniejszych partnerów handlowych w latach 2018 i 2019 (mln euro)

Lp.	Nazwa kraju	2018	2019	% dla 2019	Dynamika 2018/2019 (%)
1.	Niemcy	60 243,9	61 233,3	26,7	1,6
2.	Chiny	17 018,6	18 855,9	8,2	15,2
3.	Rosja	16 361,5	15 049,7	6,6	-11,6
4.	Niderlandy	12 076,5	12 727,5	5,5	5,4
5.	Włochy	10 954,6	11 174,2	4,9	2,0
6.	Francja	8692,7	9169,0	4,0	5,5
7.	Republika Czeska	8688,5	8996,1	3,9	3,5
8.	Belgia	8335,0	8399,3	3,7	0,8
9.	Wielka Brytania	5688,8	5697,9	2,5	0,2
10.	Słowacja	5211,4	5361,7	2,3	2,9
11.	Hiszpania	5116,3	5333,5	2,3	4,2
12.	Szwecja	4981,3	4881,3	2,1	-2,0
13.	Stany Zjednoczone Ameryki	4529,3	4696,5	2,0	3,7
14.	Austria	4408,9	4498,4	2,0	2,0
15.	Węgry	4099,0	4315,1	1,9	5,3
16.	Republika Korei	3156,4	3765,7	1,6	19,3
17.	Dania	2685,0	2893,9	1,3	7,8
18.	Ukraina	2582,5	2826,6	1,2	9,5
19.	Turcja	2561,5	2556,5	1,1	-0,2
20.	Rumunia	1864,3	1967,2	0,9	6,7
21.	Litwa	1843,5	1899,8	0,8	1,9
22.	Japonia	1609,5	1833,9	0,8	40,4
23.	Egipt	1604,0	1705,7	0,7	69,3
24.	Białoruś	1528,5	1641,9	0,7	2,4
25.	Finlandia	1386,1	1636,5	0,7	1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Do województwa małopolskiego towary o największej wartości również sprowadzane są z Niemiec. **Wartości importu z tego kraju wyniosła w 2019 roku niemal 2,8 mld euro, co stanowi roczny spadek na poziomie 8,7%.** W porównaniu do importu w skali krajowej, w Małopolsce wyróżnia się Słowacja, której udział jest ponad dwa razy większy niż dla Polski, a wynika to przede wszystkim z bliskiego sąsiedztwa. Analogicznie jak w przypadku Polski, najważniejszym pozaeuropejskim partnerem importowym dla regionu są Chiny. Największy procentowy spadek wartości importu do Małopolski odnotowano w 2019 roku z Kolumbii, a największy wzrost z Rumunii.

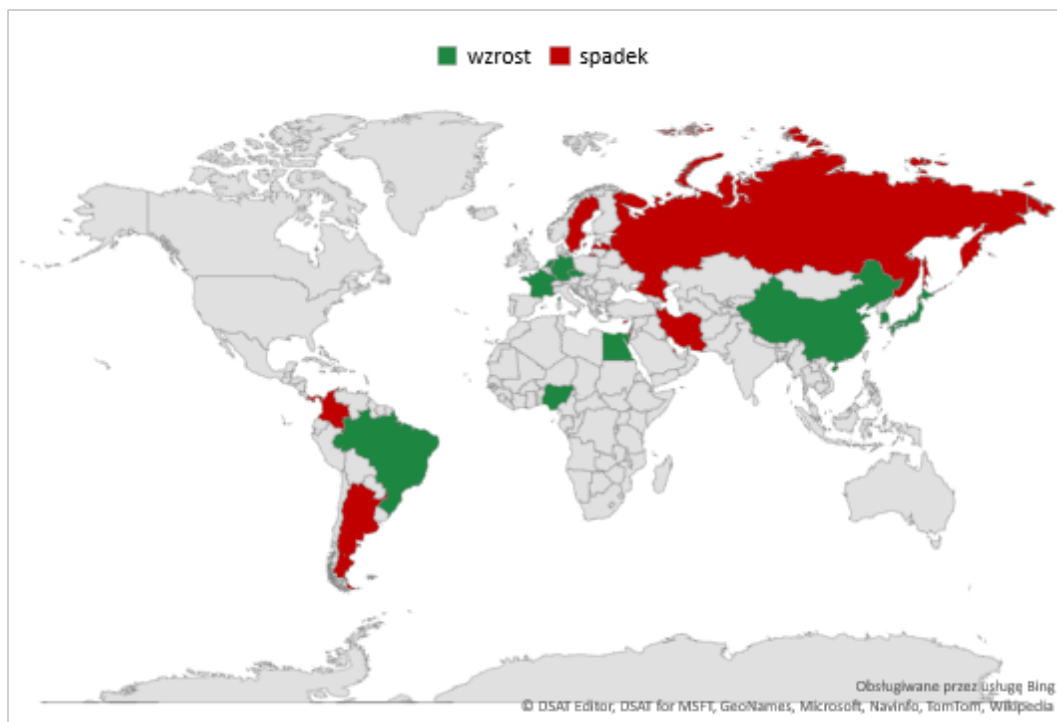
Tabela 9. Wartość importu do Małopolski od 25 najważniejszych partnerów handlowych w latach 2018 i 2019 (mln euro)

I.p.	Nazwa kraju	2018	2019	% dla 2019	Dynamika 2018_2019 (%)
1.	Niemcy	3022,1	2758,4	26,2	-8,7
2.	Chiny	786,9	833,7	7,9	5,9
3.	Niderlandy	751,5	702,7	6,7	-6,5
4.	Włochy	757,9	673,9	6,4	-11,1
5.	Rosja	521,4	545,0	5,2	4,5
6.	Słowacja	629,3	541,6	5,1	-13,9
7.	Francja	469,1	442,7	4,2	-5,6
8.	Republika Czeska	285,9	416,9	4,0	45,9
9.	Belgia	439,9	396,4	3,8	-9,9
10.	Austria	321,2	352,6	3,3	9,8
11.	Hiszpania	342,6	352,1	3,3	2,8
12.	Węgry	259,3	239,7	2,3	-7,6
13.	Szwecja	159,2	176,0	1,7	10,5
14.	Wielka Brytania	190,4	163,8	1,6	-14,0
15.	Turcja	163,8	158,2	1,5	-3,4
16.	Rumunia	88,0	139,1	1,3	58,1
17.	Stany Zjednoczone Ameryki	173,2	127,2	1,2	-26,6
18.	Ukraina	108,0	109,8	1,0	1,6
19.	Finlandia	66,1	95,3	0,9	44,2
20.	Indie	73,5	79,5	0,8	8,1
21.	Bangladesz	64,9	77,4	0,7	19,3
22.	Tajwan	59,8	67,7	0,6	13,3
23.	Hongkong	60,8	60,9	0,6	0,3
24.	Kolumbia	92,8	57,9	0,5	-37,6
25.	Litwa	52,6	54,3	0,5	3,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

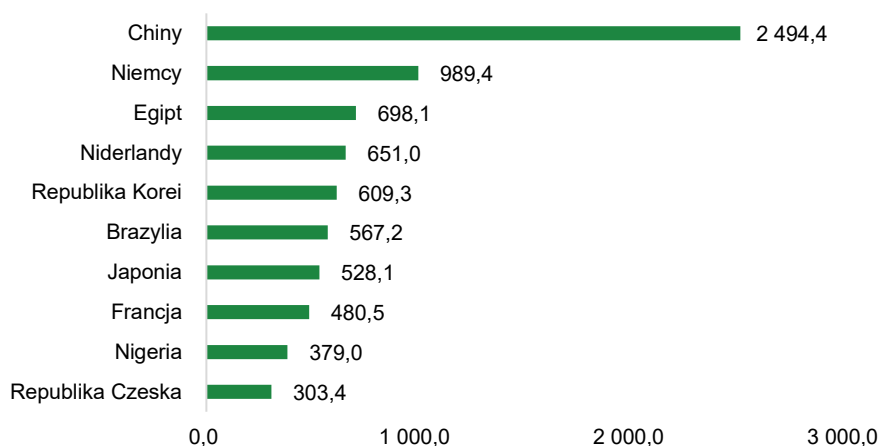
O ile w 2018 roku największy roczny wzrost wartości krajowego importu odnotowano z Niemiec, to w 2019 roku na pierwszym miejscu uplasowały się Chiny z przyrostem na poziomie niemal 2,5 mld euro. Import z Niemiec wzrósł rocznie prawie o miliard euro, a na kolejnych miejscach w okolicach pół miliarda euro uplasowały się: Egipt, Niderlandy, Republika Korei, Brazylia i Japonia. Z kolei największy spadek wartości krajowego importu odnotowano z Rosji, która definitywnie odstaje na tle innych krajów z wynikiem niemal -2 mld euro. Na liście państw z największymi spadkami z krajów UE znalazła się natomiast Łotwa, Szwecja i Cypr.

Rycina 11. Dziesięć krajów z największymi wzrostami i dziesięć z największymi spadkami wartości importu do Polski w 2019 roku

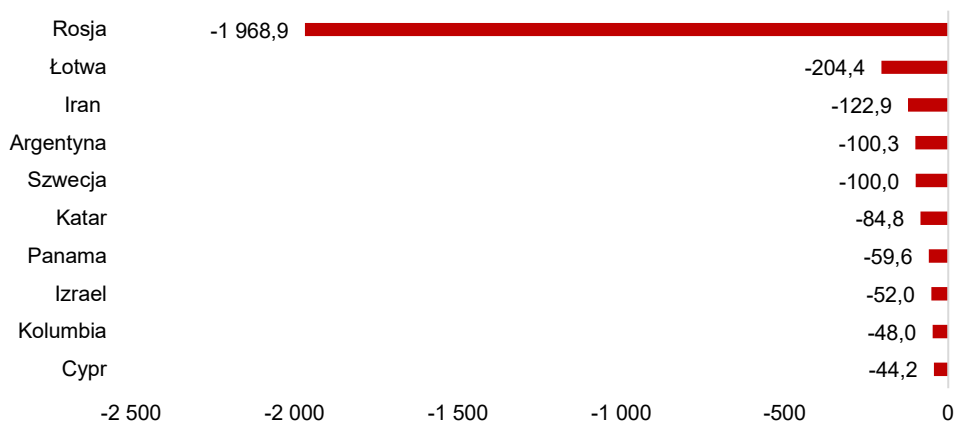
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Wykres 24. Wartość rocznego wzrostu importu do Polski (w latach 2018–2019) z dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

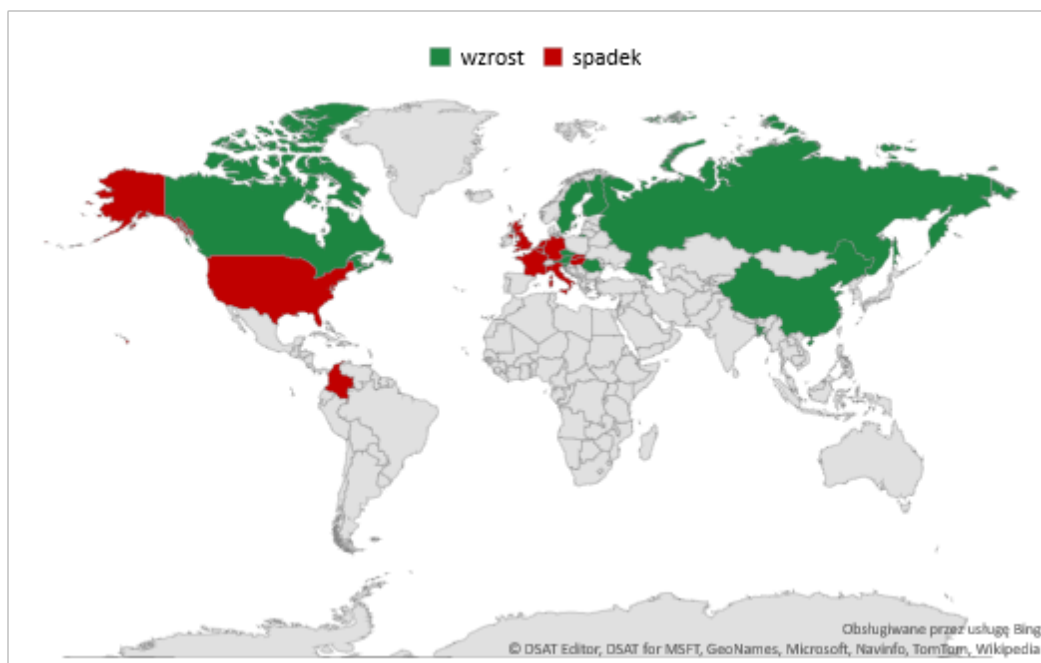
Wykres 25. Wartość rocznego spadku importu do Polski (w latach 2018–2019) z dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

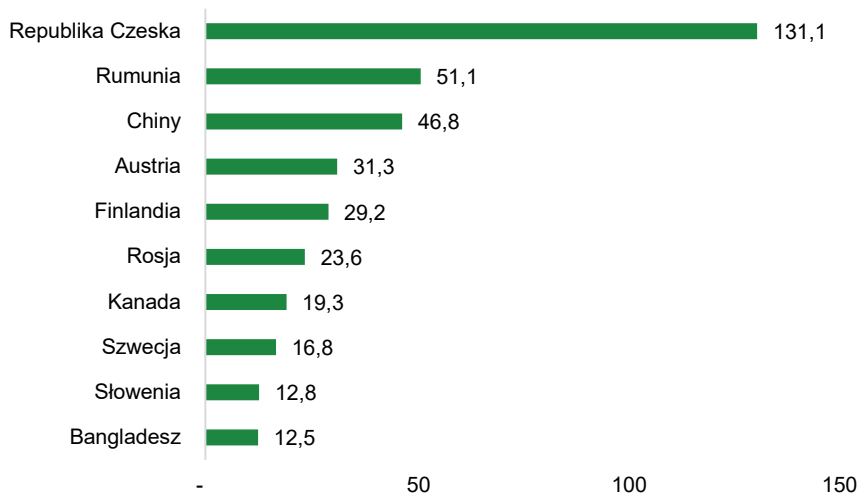
W Małopolsce największy roczny wzrost importu odnotowano w 2019 roku z Republiki Czeskiej. Na kolejnych miejscach, w okolicach 50 mln euro, uplasowały się Rumunia i Chiny. Co ciekawe, Niemcy, które w 2018 roku były krajem z największym rocznym wzrostem wartości importu do Małopolski (na poziomie 237,1 mln euro), teraz zanotowały największy spadek, który wyniósł 263,6 mln euro. Do dość sporego spadku, na poziomie ok. 88 mln euro, doszło również w przypadku południowego sąsiada Małopolski – Słowacji. Spadek powyżej 80 mln euro odnotowano także w zakresie importu z Włoch.

Rycina 12. Dziesięć krajów z największymi wzrostami i dziesięć z największymi spadkami wartości importu do Małopolski w 2019 roku

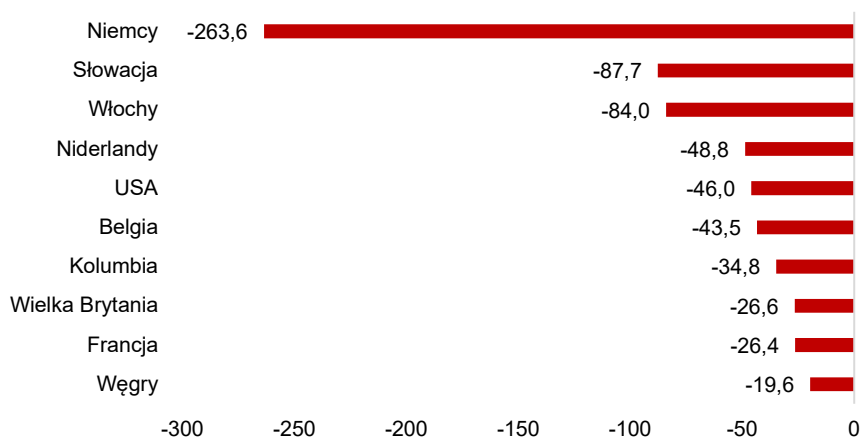
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Wykres 26. Wartość rocznego wzrostu importu do Małopolski (w latach 2018–2019) z dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Wykres 27. Wartość rocznego spadku importu do Małopolski (w latach 2018–2019) z dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

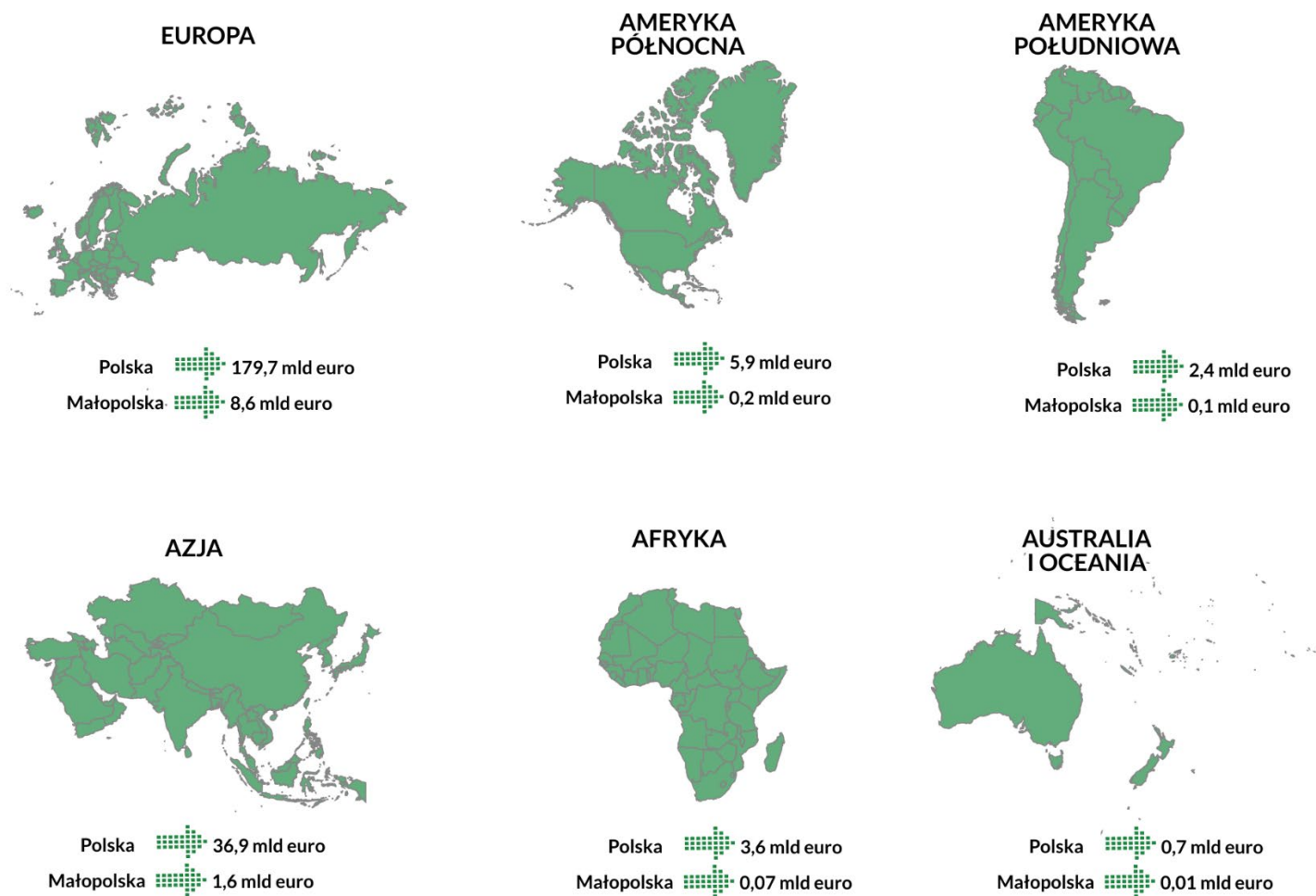
8.2. Rozkład terytorialny importu⁷

Państwa europejskie odpowiadają za 78% importu do Polski, przy czym kraje należące do UE za 68%. Istotnym kontynentem, z którego importowano towary jest również Azja – z wartością eksportu blisko 37 mld euro kontynent ten odpowiada za 16% wartości polskiego importu.

Województwo małopolskie w jeszcze większym stopniu jest oparte na imporcie z krajów europejskich (81,7%) oraz Unii (73,9%). Wartość importu z Azji to 1,6 mld oraz udział na poziomie 15%. Powyżej 1% udziału w imporcie mają także państwa z Ameryki Północnej (1,5%).

⁷ W przeprowadzonych obliczeniach dotyczących rozkładu terytorialnego importu Rosja została przypisana do Europy, a kraje tzw. Ameryki Centralnej do Ameryki Północnej.

Rycina 13. Wartość importu z Polski i Małopolski z wybranych kierunków w 2019 roku (mld euro)

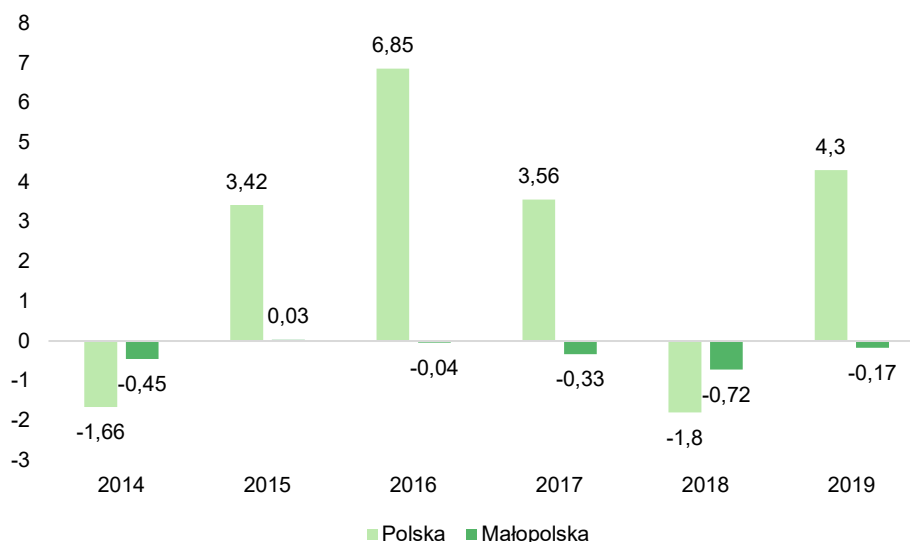

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

9. SALDO HANDLU ZAGRANICZNEGO

Rok 2019 odznaczył się dużym odbiciem handlu zagranicznego Polski z poziomu ujemnego salda w 2018 roku (-1,8 mld euro) do aż 4,3 mld euro na plusie. Małopolska nadal utrzymała ujemny bilans, ale uległ on niewielkiemu zmniejszeniu w stosunku do 2018 roku z -0,72 mld euro do -0,17 mld euro.

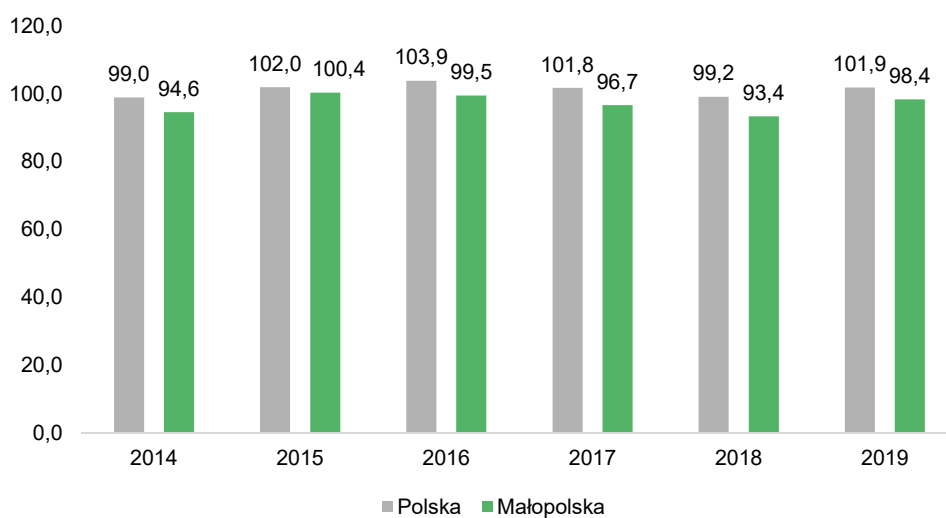
Wykres 28. Saldo handlu zagranicznego w Polsce i Małopolsce w latach 2014–2019 (mld euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

W związku z ujemnym saldem handlowym Małopolski także stopień pokrycia importu eksportem utrzymuje się poniżej 100 %, choć w stosunku do 2018 roku zanotowano wzrost o ok 5 p. proc. Wskaźnik dla Polski wyniósł z kolei 101,9%.

Wykres 29. Wskaźnik pokrycia importu eksportem dla Polski i Małopolski w latach 2014–2019 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Saldo wymiany handlowej według klasyfikacji CN w skali Polski pozwala wyciągnąć kilka wniosków:

- Niezmiennie najkorzystniejszy bilans handlowy osiąga się w kategorii *Różne artykuły przemysłowe, m.in. meble zabawki*. W 2019 roku saldo tej branży wyniosło 9 632 mln euro.
- Kolejne kategorie w zestawieniu to *Przetwory spożywcze* oraz *Sprzęt transportowy*.
- W żadnej z kategorii produktów nie nastąpiła zmiana bilansu salda handlowego (w 2018 roku taką sytuację odnotowano w jednej kategorii: *Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki*).

W przypadku województwa małopolskiego:

- Największe saldo dodatnie utrzymuje się w kategoriach *Tworzywa sztuczne i wyroby*. Na kolejnym miejscu plasuje się kategoria *Sprzęt transportowy* (w 2018 roku drugie miejsce zajmowała kategoria *Przetwory spożywcze*, która teraz plasuje się na trzeciej pozycji).
- Największy ujemny bilans handlowy zanotowano w kategorii *Produkty mineralne*.
- W przeciwieństwie do 2018 roku, kiedy zmiana bilansu handlowego nastąpiła w trzech kategoriach, w dwóch przypadkach z salda dodatniego na ujemne, a w jednym z ujemnego na dodatnie, tym razem nie odnotowano tego zjawiska w żadnej kategorii.
- Porównanie sald wymiany handlowej Polski i Małopolski w poszczególnych kategoriach wskazuje, że w pięciu przypadkach (w tym w kategorii „nieokreślone”) występuje odmienny bilans.

Tabela 10. Saldo handlu zagranicznego według klasyfikacji CN w latach 2018 i 2019 (mln euro)

klasyfikacja CN	Polska		Małopolska	
	2018	2019	2018	2019
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	3 964,80	3 990,5	135,3	44,0
Produkty pochodzenia roślinnego	-628,6	-614,5	-354,9	-335,0
Tłuszcze i oleje	-482,9	-480,7	-63,2	-66,9
Przetwory spożywcze	7 067,80	7 915,1	459,8	414,5
Produkty mineralne	-14 569,60	-14 246,0	-955,6	-679,1
Produkty przemysłu chemicznego	-5 740,80	-5 289,8	-457,8	-383,8
Tworzywa sztuczne i wyroby	-700,2	-241,7	483,5	463,3
Skóry i wyroby	-276,9	-236,3	-5,7	-8,5
Drewno i wyroby z drewna	2 718,20	2 755,2	140,2	139,9
Ścier drzewny, papier, tektura i wyroby	497,2	960,8	-28,4	-11,3
Materiały i wyroby włókiennicze	-2 878,70	-2 682,0	-264,1	-258,0
Obuwie, nakrycia głowy i inne	-680,8	-652,0	-57,7	-53,4
Wyroby z kamienia, ceramika, szkło	1 626,70	1 866,9	130,6	120,9
Perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby	276,2	474,1	-11,7	-6,1
Metale nieszlachetne i wyroby	-2 075,00	-420,5	-326,1	-107,1
Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny	493,2	1 373,1	182,1	22,4
Sprzęt transportowy	4 528,00	4 119,5	273,8	450,6
Przyrządy i aparaty optyczne, fotograficzne, pomiarowo-kontrolne	-864,5	-813,9	-73,1	-65,2
Broń i amunicja	-108,5	-62,1	8,7	5,2
Różne produkty przemysłowe (m.in. meble, zabawki)	9 194,70	9 632,0	65	138,0
Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki	-9	-14,4	-0,4	-1,0
nieokreślona	-3 152,80	-3 082,9	1,2	4,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

10. PRODUKTY TOWAROWE MAŁOPOLSKI

Dzięki zastosowaniu klasyfikacji CN możliwe jest szczegółowe określenie poziomu wielkości obrotu handlowego wybranych produktów. Poniżej znajduje się zestawienie dwudziestu najważniejszych towarów eksportowych i importowanych do regionu.

Najważniejsze towary eksportowe województwa należą do kategorii *Ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep*. Wartość powyżej 200 mln euro osiągnęły także inne motoryzacyjne i okołomotoryzacyjne kategorie: *Chłodnice do pojazdów samochodowych*, *Pojazdy samochodowe inne niż do transportu substancji promieniotwórczych*. Na kolejnym miejscu z wartością również powyżej 200 mln euro znalazła się kategoria CN związana z korkami, pokrywkami, wieczkami i kapslami do butelek.

Tabela 11. Dwadzieścia najważniejszych towarów eksportowych Małopolski w 2018 roku według klasyfikacji CN (mln euro)

Kod CN	Opis CN	Wartość statystyczna eksportu w mln EUR
87012010	Ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep (inne niż ciągniki objęte pozycją 8709), nowe	457,3
87089135	Chłodnice do pojazdów samochodowych objętych pozycjami od 8701 do 8705, inne niż w pozycji 87089120	290,8
87042391	Pojazdy samochodowe inne niż do transportu substancji promieniotwórczych, inne niż w poz. 870410, z siln. tłok. wewn. spal. o zapł. samocz.; o masie cał. > 20 t, nowe	289,7
83099090	Korki (bez korków z główką), pokrywki i wieczka, kapsle do butelek (bez z poz. 83099010), pokrywki na korki, plomby itp. akces. do opakowań, z metali nieszlachetnych	205,8
85013100	Silniki prądu stałego z wyjątkiem silników z poz. 850110, 85012000; prądnice prądu stałego: o mocy wyjściowej ≤ 750 W:	192,4
85371098	Tabl., panele, konsole, pulp., szafy z => 2 urz. z poz. 8535 l. 8536, służ. do elektr. ster. l. rozdz. en. Elekt. b. poz. 85371010, 85371091 i 85371095, pozost.	181,0
40021910	Kauczuk styrenowo-butadieniowy wytwarzany w procesie polimeryzacji emulsyjnej (E-SBR) w belach	176,2
39081000	Poliamid-6, -11, -12, -6,6, -6,9, -6,10 lub -6,12, w formach podstawowych	162,9
85129090	Części do sprzętu elektrycznego objętego poz. 8512, pozostałe, innego niż objętego podpozycją 85123010	153,2
85446010	Przewody elektryczne izolowane, pozostałe, inne niż wymienione w pozycjach od 854411 do 85443000; do napięć > 1000 V; z przewodami miedzianymi	137,6
39252000	Drzwi, okna i ich ramy oraz progi drzwiowe, z tworzyw sztucznych	132,3
87088035	Amortyzatory układu zawieszenia, do pojazdów samochodowych objętych pozycjami od 8701 do 8705, bez pozycji 87088020:	132,1
73089098	Części konstrukcji, dachy, płyty, pręty, kątown., rury itp., do konstr., z żeliwa l. stali inne niż z arkuszy bez poz. od 73081000 73089059	122,2
76129080	Pojemniki rurowe nieskładane, aluminiowe, inne niż z folii o grubości nieprzekraczającej 0,2 mm, pozostałe, oprócz do aerozoli	115,3
85444995	Druty i kable elektr. izol., inne niż wym. w poz. od 854411 do 85443000; do napięć > 80 V i < 1000 V, bez złączek; o śred. pojedynczego przewodu > 0,51 mm	105,5
85444999	Druty i kable elektr. izolowane, inne niż wym. w poz. od 854411 do 85443000; do napięć = 1000 V, bez złączek; o średnicy pojedynczego przewodu > 0,51 mm	101,7
85122000	Sprzęt elektryczny, oświetleniowy lub sygnalizacji wzrokowej, w rodzaju stosowanych w pojazdach silnikowych	92,1

72251100	Wyroby walcowane płaskie o szerokości 600 mm lub większej ze stali krzemowej elektrotechnicznej, o ziarnach zorientowanych	87,9
85014020	Silniki prądu przemiennego, pozostałe, jednofazowe, o mocy wyjściowej <= 750 W	86,4
23091031	Karma dla psów, kotów, pakowana do sprzedaży detalicznej, zawierająca >10% i <= 30 % masy skrobi, niezawierająca lub zaw. < 10 % masy produktów mlecznych	81,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Dwie najważniejsze kategorie importowanych towarów również dotyczą branż związanych z motoryzacją. Największa wartość importu została osiągnięta w: *Silniki według poz. 840820, bez poz. 84082010; do pojazdów obj. działem 87, z wyj. tych do kołowych ciągników rolniczych i leśnych; o mocy > 200 kW oraz Nadwozia (włączając kabiny), do pojazdów silnikowych.* Oprócz wspomnianych, jeszcze kategoria *Węglowodory skroplone bez propanu, butanu, etylenu, propylenu, butylenu, butadienu* oscyluje blisko wartości 200 mln euro.

Tabela 12. Dwadzieścia najważniejszych towarów importowanych do Małopolski w 2019 roku według klasyfikacji CN (mln euro)

Kod CN	Opis CN	Wartość statystyczna importu w mln EUR
84082099	Silniki według poz. 840820, bez poz. 84082010; do pojazdów obj. działem 87, z wyj. tych do kołowych ciągników rolniczych i leśnych; o mocy > 200 kW	259,7
87079090	Nadwozia (włączając kabiny), do pojazdów silnikowych objętych pozycjami od 8701 do 8705, inne niż do pojazdów objętych pozycją 8703; bez pozycji 87079010	253,4
27111900	Węglowodory skroplone bez propanu, butanu, etylenu, propylenu, butylenu, butadienu	193,6
27011290	Węgiel bitumiczny, bez węgla kokсового, nawet sproszkowany lecz nieaglomerowany	186,7
72107080	Wyroby walcowane płaskie z żeliwa lub stali niestopowej, o szerokości 600 mm lub większej, malowane, lakierowane l. powleczone tworzywami sztucznymi, bez poz. 72107010	132,2
85129090	Części do sprzętu elektrycznego objętego poz. 8512, pozostałe, innego niż objętego podpozycją 85123010	127,9
87085035	Mosty napęd. z mech. różnicowym, nawet wyposażone w inne elementy przekład., osie niepedzane, do pojazdów samochodowych objęt. poz. od 8701 do 8705, bez poz. 87085020	124,2
76012080	Stopy aluminium, nieobrobione plastycznie: inne niż kęsiska płaskie i kęsy	121,0
76061211	Materiał do korpusów puszek do napojów o grubości > 0,2 mm ze stopów aluminium	115,6
29026000	Etylobenzen	112,9
27101943	Oleje ciężkie napędowe ropy naftowej i z minerałów bitumicznych, inne niż do przeprowadzania przemian chemicznych: o zawartości siarki <= 0,001 % masy	111,4
02031110	Mięso ze świń domowych, świeże lub schłodzone: tusze i półtusze	108,8
76061219	Materiał do zamknięć puszek do napojów i do zawleczek puszek do napojów o grubości > 0,2 mm ze stopów aluminium	104,5
87089997	Części i akces. do poj. samochodowych obj. z poz. 8701 do 8705, b. z poz. 870810–87089993; nie do mont. przem. poj. samoch.; nie stal., odkute w matr. zamk. ginw.	98,1

87084050	Skrzynie biegów (przekładniowe) do pojazdów samochodowych objętych pozycjami od 8701 do 8705, z wyjątkiem pozycji 87084020	95,8
27101245	Benzyna siln. (in. niż lotn.), zaw. => 70 % masy olejów ropy naft., in. niż zaw. biodiesel i oleje odpad.: z zaw. ołowiu <= 0,013 g/l, o l. oktan. >= 95 i < 98	83,1
29012400	Butadien-1,3 i izopren	78,0
85176200	Maszyny do odbioru, konwersji i transmisji l. regeneracji głosu, obrazu lub innych danych, włączając aparaty przełączające i routingu	69,5
29025000	Styren	67,5
85030099	Części nadające się wyłącz. lub zasadniczo do maszyn objętych poz. 8501 lub 8502, inne niż z żeliwa i staliwa i pierścienie ustalające z mat. niemagnetycznych	67,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

11. TERYTORIALNA ANALIZA DLA MAŁOPOLSKI

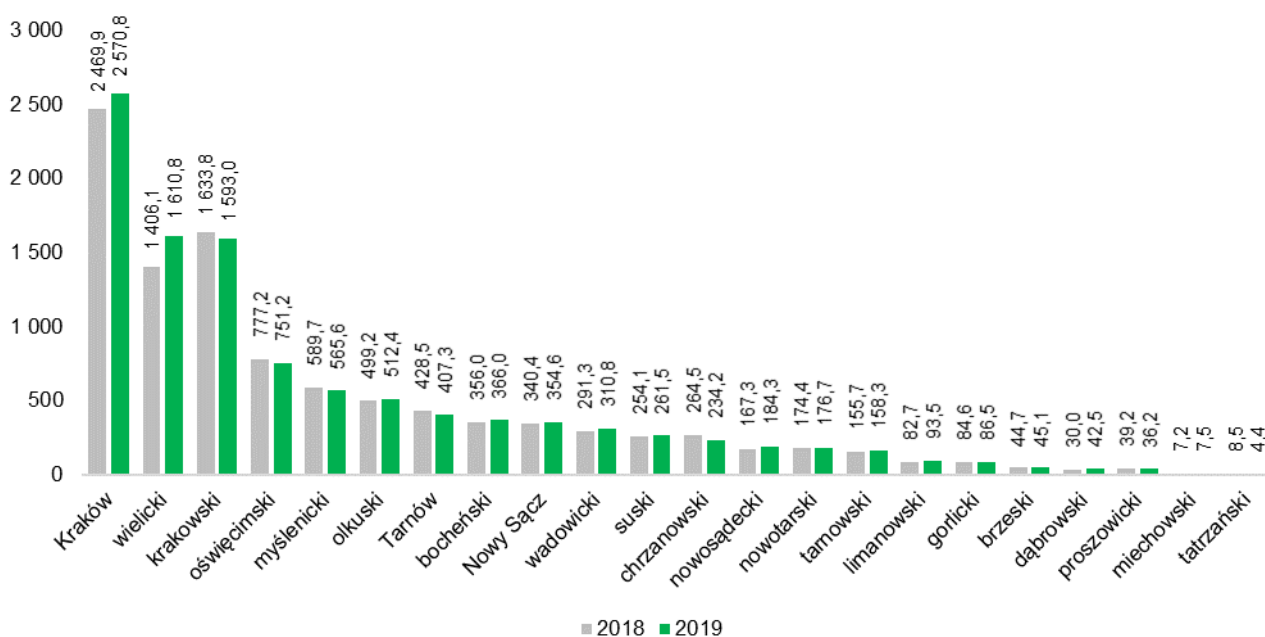
Miasto Kraków oraz okalające je powiaty, krakowski i wielicki, pozostają centrum eksportowym województwa. Są to jedyne obszary, które generują eksport o wartości powyżej 1 mld euro (a w przypadku stolicy małopolski nawet powyżej 2 mld).

Kraków odpowiada za 24,8% małopolskiego eksportu, a wraz ze wspomnianymi wyżej powiatami za 55,7%. Stanowi to nieznaczny wzrost udziału względem 2018 roku, gdy było to 54,4%.

Największą roczną procentową dynamikę wartości eksportu osiągnął powiat dąbrowski – 41,8% (ok. 12,5 mln euro). Wyniki powyżej 10% zanotowały również powiaty: wielicki (14,6%), limanowski (12,9%) i nowosądecki (10,2%). Z kolei w wartościach bezwzględnych największy roczny wzrost wartości eksportu osiągnął powiat wielicki (204,7 mln euro) i miasto Kraków (ok. 101 mln euro).

W siedmiu powiatach doszło do spadku wartości eksportu względem 2019 roku (w 2018 roku w trzech). Pod względem wartości procentowych najbardziej widoczny jest spadek w powiecie tatrzańskim, który wyniósł niemal połowę, bo 48,2%. Fakt ten sprawił, że powiat ten znalazł się w 2019 roku na ostatnim miejscu pod względem wartości eksportu, ustępując przedostatniej lokaty powiatowi miechowskiemu. Z kolei w wartościach bezwzględnych największy spadek eksportu wystąpił w powiecie krakowskim i wyniósł ponad 40 mln euro.

Wykres 30. Wartość eksportu z powiatów województwa małopolskiego w latach 2018 i 2019 (mln euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

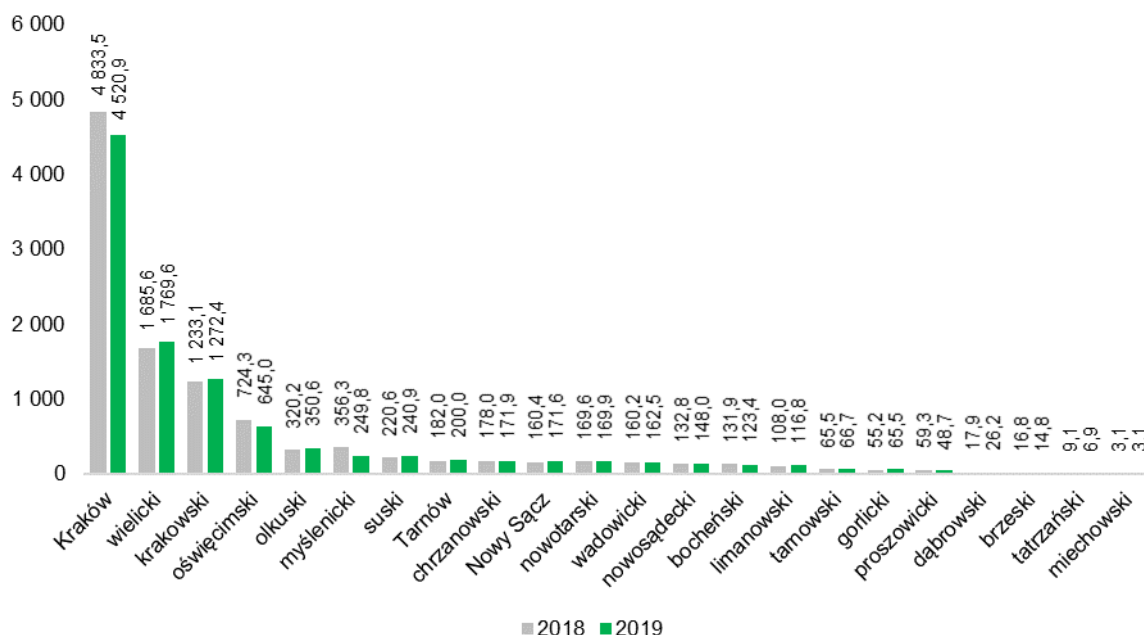
Dominacja Krakowa jako wojewódzkiego centrum wymiany handlowej jeszcze bardziej widoczna jest w wartości importu. **Stolica regionu odpowiada za 42,9% (spadek o 1,8 p. proc. względem 2018 roku) importu do Małopolski.** Wartość sprowadzanych towarów Krakowa spadła jednak względem 2018 roku o 6,5% (ok. 313 mln euro), co sprawiło, że miastu nie udało się przebić granicy 5 mld euro w wartości importu.

Drugie i trzecie miejsce największych wojewódzkich importerów zajmują powiaty wielicki i krakowski, które generują kolejno 16,8% i 12,1% wartości importu całego regionu.

Powiat dąbrowski, który zanotował duży procentowy wzrost wartości eksportu, w podobnym zakresie zwiększył import towarów. Dynamika dla powiatu wyniosła bowiem 46,7% (co odpowiada 8,3 mln euro) i była najwyższa wśród wszystkich powiatów. Na drugim miejscu w tym zakresie znalazł się powiat gorlicki z procentowym wzrostem na poziomie 18,7% (10,3 mln euro). W wartościach bezwzględnych największy wzrost wartości importu (podobnie jak w przypadku eksportu) zanotował powiat wielicki, który osiągnął wynik 84 mln euro na plusie. Na podium znalazły się jeszcze powiaty krakowski (39,3 mln euro) i olkuski (30,3 mln euro).

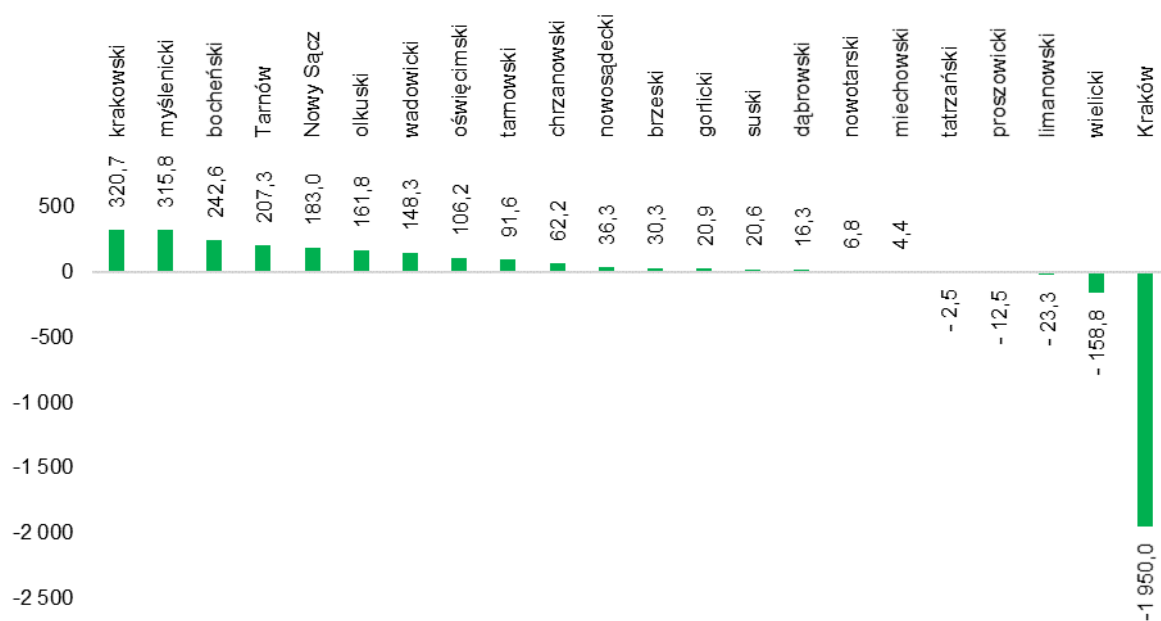
W sumie w 2019 roku w ośmiu powiatach zmniejszyła się wartość importu (w 2018 roku w czterech). Największy spadek odnotowano w powiecie myślenickim (-29,9%), a następnie w powiatach: tatrzańskim (-24,5%), proszowickim (-17,8%), brzeskim (-11,7%) i oświęcimskim (-10,9%).

Wykres 31. Wartość importu z powiatów województwa małopolskiego w latach 2018 i 2019 (mln euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

W 2019 roku 17 z 22 małopolskich powiatów osiągnęło dodatni bilans wymiany zagranicznej (taki sam wynik jak w 2018 roku). Najkorzystniejsze saldo osiągnął (podobnie jak w 2018 roku) powiat krakowski (320,7 mln euro). Na kolejnych miejscach znalazły się powiaty myślenicki (315,8 mln euro) i bocheński (242,6 mln euro). Ujemny bilans zanotowało pięć powiatów i podobnie jak w 2018 roku były to: tatrzański, proszowicki, limanowski, wielicki i miasto Kraków. Kraków nie przekroczył jednak tym razem 2 mld euro w saldzie ujemnym (w 2018 roku import miasta przewyższał eksport o niemal 2,4 mld euro).

Wykres 32. Saldo handlu zagranicznego w powiatach województwa małopolskiego w 2019 roku (mln euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

NOTKA METODOLOGICZNA

Do przygotowania niniejszego raportu wykorzystano dane statystyczne pochodzące z Izby Administracji Skarbowej w Warszawie, dotyczące importu i eksportu, z uwzględnieniem podziału na województwa, powiaty Małopolski, partnerów handlowych i przedmiot wymiany. Dane obejmują głównie okres lat 2018–2019 z kilkoma wyjątkami, gdy zaprezentowane zostały tendencje w dłuższej perspektywie.

Dane z różnych źródeł są ze sobą porównywane, czasem na ich podstawie („krzyżowo”) liczone są wskaźniki. Należy jednak mieć świadomość, że dane nie zawsze mogą być w pełni porównywalne. Wynika to przede wszystkim z faktu, że w statystykach handlowych nie zawsze możliwe jest zaklasyfikowanie strumienia handlu do konkretnego regionu/województwa (rośnie znaczenie obrotów handlowych firm działających w więcej niż jednym województwie). Taka niemożność powoduje np., że struktura udziału województw w eksporcie krajowym jest nieco zaniżona – pomija bowiem ich ewentualny udział w wymianie niesklasyfikowanej. Obok szesnastu polskich województw pojawia się więc kategoria „województwo niesklasyfikowane” / „brak kodu województwa”.

ANEKS 1.**Najważniejsze produkty w międzynarodowej wymianie handlowej w skali całego kraju****Tabela 13.** Dwadzieścia najważniejszych produktów eksportowanych z Polski w 2019 roku według klasyfikacji CN (mln euro)

Opis CN	Wartość statystyczna eksportu w mln EUR
Maszyny cyfrowe do automatycznego przetwarzania danych, inne niż maszyny z pozycji od 84713000 do 84714100, przedstawione w formie systemów	3506,1
Pojazdy (inne niż z pozycji od 8702 do 87031018), jedynie z silnikami tłokowymi wewnętr. spalania o zapł. iskrowym, o pojemności > 1000 cm ³ i <= 1500 cm ³ , nowe	3497,5
Papierosy z tytoniu niezawierające goździków	3137,0
Aparatura odbiorcza dla telewizji, kolorowa, pozostała, z ekranem, w którym zastosowano ciekłokrystaliczną technologię wyświetlania (LCD)	2936,1
Części i akcesoria nadwozi (włącz. kabiny) do pojazdów samoch. obj. poz. od 8701 do 8705, z wył. zderzaków i ich części oraz pasów bezp.; bez poz. 87082910	2646,8
Pojazdy samoch. z wyj. do transp. subst. promien., (z wyj. w poz. 870410), z siln. tłok. wewn. spal. o zapł. samocz.; m. całk. <= 5 t; pojem. <= 2500 cm ³ , nowe	2532,8
Części silników turboodrzutowych i turbośmigłowych	2260,4
Akumulatory litowo-jonowe	2011,2
Części mebli do siedzenia inne niż z drewna, z wyjątkiem części foteli stosowanych w statkach powietrznych	2008,6
Leki inne niż z poz. 3003, 30041000 do 30046000, pozostałe	2008,6
Meble do siedzenia (z wyjątkiem pozycji od 940110 do 94015900, 9402), z drewnianą ramą, tapicerowane	1926,8
Koks i półkoks z węgla, nawet aglomerowany	1687,1
Miedź rafinowana - katody i części katod	1529,3
Części konstrukcji, dachy, płyty, pręty, kątown., rury itp., do konstr., z żeliwa l. stali inne niż z arkuszy bez poz. od 73081000 73089059	1527,8
Części i akces. do poj. samoch. obj. z poz. 8701 do 8705, b. z poz. 870810 - 87089993; nie do mont. przem. poj. samoch.; nie stal., odkute w matr. zamk. ginw.	1426,4
Artykuły z tworzyw sztucz. oraz mater. objętych poz. 3901 - 3914; nie wyprod. z ark., inne niż perfor. kubły i podob. art. filtr. wody przy wejściu do ścieków	1299,2
Silniki spal. tłok. zapł. do montażu ciągników z poz. 870110, pojazdów z poz. 8703 i 8705, pojazdów z poz. 8704 z silnikiem o pojemności < 2800 cm ³	1295,4
Opony pneumatyczne, nowe, gumowe w rodzaju stosowanych w pojazdach samochodowych (włączając osobowo-towarowe i wyścigowe)	1279,9
Meble drewniane, pozostałe, gdzie indziej niewymienione	1145,5
Konsole i urządzenia do gier wideo, inne niż te objęte podpozycją 9504 30	1095,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Tabela 14. Dwadzieścia najważniejszych produktów importowanych do Polski w 2018 roku według klasyfikacji CN (mln euro)

Opis CN	Wartość statystyczna eksportu w mln EUR
Oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, surowe, bez kondensatów gazu naturalnego	10 676,9
Leki inne niż z poz.3003, 30041000–30046000, pozostałe	3697,4
Pojazdy (b. poz. 8702–87031018), jedynie z siln. tłok. wewn. spal. o zapł. iskrowym; o pojem. > 1500 cm ³ i <= 3000 cm ³ , nowe, z wyj. samoch. kempingowych	2936,3
Pojazdy (inne niż z pozycji 8702–87031018), jedynie z silnikami tłokowymi wewnątrz. spalania o zapł. iskrowym, o pojemności > 1000 cm ³ i <= 1500 cm ³ , nowe	2577,7
Tymczasowy brak nazwy skróconej towaru	2546,8
Aparaty telefoniczne dla sieci komórkowych lub dla innych sieci bezprzewodowych	2456,5
Oleje ciężkie napędowe ropy naftowej i z minerałów bitumicznych, inne niż do przeprowadzania przemian chemicznych: o zawartości siarki <= 0,001 % masy	2247,2
Pojazdy (b. poz. 8702–87032490 i 87033211), jedynie z siln. tłok. wewn. spal. o zapł. sam. (wysoko- i średniopr.), o pojem. > 1500 cm ³ i <= 2500 cm ³ , nowe	2060,6
Części do kamer telewizyjnych objętych podpozycjami 85258011 i 85258019 oraz aparatury objętej pozycjami 8527 i 8528	2058,0
Elektroniczne niemultichipowe układy scalone, składające się z dwóch lub więcej niepodzielnie połączonych monolitycznych układów scalonych	1479,6
Części i akcesoria do maszyn objętych pozycją 8471 – zespoły elektroniczne	1471,4
Ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep (inne niż ciągniki objęte pozycją 8709), nowe	1350,2
Maszyny do odbioru, konwersji i transmisji l. regeneracji głosu, obrazu lub innych danych, włączając aparaty przełączające i routinguowe	1340,1
Maszyny cyfrowe, przenośne, do automatycznego przetwarzania danych, o masie <= 10 kg, składające się co najmniej z jednostki centralnej, klawiatury i monitora	1291,0
Konsole i urządzenia do gier wideo, inne niż te objęte podpozycją 9504 30	1267,2
Artykuły z tworzyw sztucz. oraz mater. objętych poz. 3901–3914; nie wyprod. z ark., inne niż perfor. kubły i podob. art. filtr. wody przy wejściu do ścieków	1266,0
Samoloty i pozostałe statki powietrzne, bez śmigłowców, o masie własnej > 15000 kg	1246,7
Części i akcesoria nadwozi (włącz. kabiny) do pojazdów samoch. obj. poz. 8701–8705, z wył. zderzaków i ich części oraz pasów bezp.; bez poz. 87082910	1122,6
Części i akces. do poj. samoch. obj. z poz. 8701–8705, b. z poz. 870810–87089993; nie do mont. przem. poj. samoch.; nie stal., odkute w matr. zamk. ginw.	1027,5
Łosoś atlantycki (<i>Salmo salar</i>) i głowacica (<i>Hucho hucho</i>), św. lub schłodz., z wyłąc. mięsa ryb. z poz. 0304, i jadal. odpad. rybnych z 030291–030299	1002,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

ANEKS 2.

Tabela 15. Udział małopolskiego eksportu i importu w wymianie handlowej Polski

Kraj	% małopolskiego eksportu	Kraj	% małopolskiego importu
Niemcy	3,9	Niemcy	4,5
Republika Czeska	5,3	Chiny	4,4
Wielka Brytania	3,6	Rosja	3,6
Francja	5,5	Niderlandy	5,5
Włochy	4,2	Włochy	6,0
Niderlandy	3,9	Francja	4,8
Rosja	2,3	Republika Czeska	4,6
Stany Zjednoczone Ameryki	4,6	Belgia	4,7
Szwecja	3,2	Wielka Brytania	2,9
Węgry	5,5	Słowacja	10,1
Hiszpania	3,2	Hiszpania	6,6
Słowacja	8,5	Szwecja	3,6
Belgia	4,9	Stany Zjednoczone Ameryki	2,7
Rumunia	7,9	Austria	7,8
Ukraina	6,1	Węgry	5,6
Austria	6,5	Republika Korei	1,2
Dania	3,1	Dania	1,8
Litwa	4,6	Ukraina	3,9
Norwegia	3,1	Turcja	6,2
Chiny	6,3	Rumunia	7,1
Szwajcaria	4,4	Litwa	2,9
Finlandia	6,0	Japonia	1,3
Turcja	2,9	Egipt	0,4
Białoruś	2,8	Białoruś	1,2
Kanada	2,5	Finlandia	5,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

ANEKS 3.

Tabela 16. Podział branż przemysłu ze względu na zaawansowanie technologiczne

Rodzaj branży	Grupa PKD 2007
Branże wysokich technologii	21 Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
	26 Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych
	30.3 Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn
Branże średniowysokich technologii	20 Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych
	25.4 Produkcja broni i amunicji
	27 Produkcja urządzeń elektrycznych
	28 Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
	29 Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep
	30 Produkcja pozostałego sprzętu transportowego, z wyłączeniem
	30.1 Produkcji statków i łodzi oraz
	30.3 Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn
Branże średnioniskich technologii	32.5 Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystryczne
	18.2 Reprodukacja zapisanych nośników informacji
	19 Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej
	22 Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
	23 Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
	24 Produkcja metali
	25 Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem
	25.4 Produkcji broni i amunicji
30.1 Produkcja statków i łodzi	
Branże niskich technologii	33 Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń
	10 Produkcja artykułów spożywczych
	11 Produkcja napojów
	12 Produkcja wyrobów tytoniowych
	13 Produkcja wyrobów tekstylnych
	14 Produkcja odzieży
	15 Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
	16 Produkcja wyrobów z drewna oraz korka
	17 Produkcja papieru i wyrobów z papieru
	18 Poligrafia i reprodukacja zapisanych nośników informacji, z wyłączeniem
	18.2 Reprodukacja zapisanych nośników informacji
	31 Produkcja mebli
32 Pozostała produkcja wyrobów, z wyłączeniem	
32.5 Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystryczne	

Źródło: Eurostat.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Wartość eksportu i importu w Polsce w latach 2015–2019 (mld euro)	9
Wykres 2. Wartość eksportu i importu w Małopolsce w latach 2015–2019 (mld euro)	9
Wykres 3. Dynamika wartości eksportu w Polsce i Małopolsce w latach 2015–2019 (%)	10
Wykres 4. Udział Małopolski w eksporcie i imporcie krajowym w latach 2015–2018 (%)	10
Wykres 5. Wartość eksportu w polskich województwach w latach 2018–2019 (mld euro)	11
Wykres 6. Udział województw w generowaniu krajowego eksportu w latach 2018–2019 (%)	12
Wykres 7. Dynamika wartości eksportu polskich województw w latach 2018–2019 (%)	13
Wykres 8. Wartość eksportu <i>per capita</i> w województwach w latach 2018–2019 (tys. euro).....	13
Wykres 9. Liczba firm eksportujących w województwach w latach 2018–2019	14
Wykres 10. Dynamika liczby firm eksportujących w województwach w latach 2018–2019 (%).....	15
Wykres 11. Udział eksportu w produkcji sprzedanej przemysłu w latach 2018–2019 (%).....	16
Wykres 12. Wartość importu polskich województw w latach 2018–2019 (mld euro).....	18
Wykres 13. Udział importu poszczególnych województw w imporcie kraju ogółem w latach 2018–2019 (%).....	19
Wykres 14. Dynamika importu w województwach w latach 2018–2019 (%).....	20
Wykres 15. Wartość importu <i>per capita</i> w województwach w latach 2018–2019 (tys. euro).....	20
Wykres 16. Liczba podmiotów importujących w polskich województwach w latach 2018–2019	21
Wykres 17. Dynamika liczby firm eksportujących w województwach w latach 2018–2019	21
Wykres 18. Struktura eksportu przemysłu przetwórczego (sekcja C) ze względu na stopień zaawansowania technicznego branży dla Polski w latach 2016–2019 (%)	25
Wykres 19. Struktura eksportu przemysłu przetwórczego (sekcja C) ze względu na stopień zaawansowania technicznego branży dla Małopolski w latach 2016–2019 (%)	25
Wykres 20. Wartość rocznego wzrostu eksportu z Polski (w latach 2018–2019) do dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro).....	31
Wykres 21. Wartość rocznego spadku eksportu z Polski (w latach 2018–2019) do dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro).....	32
Wykres 22. Wartość rocznego wzrostu eksportu z Małopolski (w latach 2018–2019) do dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro).....	33
Wykres 23. Wartość rocznego spadku eksportu z Małopolski (w latach 2018–2019) do dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro).....	34
Wykres 24. Wartość rocznego wzrostu importu do Polski (w latach 2018–2019) z dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro).....	44
Wykres 25. Wartość rocznego spadku importu do Polski (w latach 2018–2019) z dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro).....	45
Wykres 26. Wartość rocznego wzrostu importu do Małopolski (w latach 2018–2019) z dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro).....	46
Wykres 27. Wartość rocznego spadku importu do Małopolski (w latach 2018–2019) z dziesięciu krajów z najwyższymi wynikami (mln euro).....	46
Wykres 28. Saldo handlu zagranicznego w Polsce i Małopolsce w latach 2014–2019 (mld euro).....	48
Wykres 29. Wskaźnik pokrycia importu eksportem dla Polski i Małopolski w latach 2014–2019 (%).....	48
Wykres 30. Wartość eksportu z powiatów województwa małopolskiego w latach 2018 i 2019 (mln euro).....	54
Wykres 31. Wartość importu z powiatów województwa małopolskiego w latach 2018 i 2019 (mln euro).....	55
Wykres 32. Saldo handlu zagranicznego w powiatach województwa małopolskiego w 2019 roku (mln euro).....	56

SPIS TABEL

Tabela 1. Wartość wskaźnika koncentracji eksportu w poszczególnych województwach w 2019 roku.....	15
Tabela 2. Wartość eksportu według PKD w latach 2018 i 2019 (mln euro).....	22
Tabela 3. Wartość eksportu towarów w latach 2018 i 2019 według klasyfikacji CN (mln euro).....	24
Tabela 4. Wartość importu według PKD w latach 2018 i 2019 (mln euro).....	26
Tabela 5. Wartość importu towarów w latach 2018 i 2019 roku według klasyfikacji CN (mln euro)...	27
Tabela 6. Wartość eksportu z Polski do 25 najważniejszych partnerów handlowych w latach 2018 i 2019 (mln euro).....	29
Tabela 7. Wartość eksportu z Małopolski do 25 najważniejszych partnerów handlowych w latach 2018 i 2019 (mln euro).....	30
Tabela 8. Wartość importu do Polski od 25 najważniejszych partnerów handlowych w latach 2018 i 2019 (mln euro).....	42
Tabela 9. Wartość importu do Małopolski od 25 najważniejszych partnerów handlowych w latach 2018 i 2019 (mln euro).....	43
Tabela 10. Saldo handlu zagranicznego według klasyfikacji CN w latach 2018 i 2019 (mln euro).....	50
Tabela 11. Dwadzieścia najważniejszych towarów eksportowych Małopolski w 2018 roku według klasyfikacji CN (mln euro).....	51
Tabela 12. Dwadzieścia najważniejszych towarów importowanych do Małopolski w 2019 roku według klasyfikacji CN (mln euro).....	52
Tabela 13. Dwadzieścia najważniejszych produktów eksportowanych z Polski w 2019 roku według klasyfikacji CN (mln euro).....	58
Tabela 14. Dwadzieścia najważniejszych produktów importowanych do Polski w 2018 roku według klasyfikacji CN (mln euro).....	59
Tabela 15. Udział małopolskiego eksportu i importu w wymianie handlowej Polski.....	60
Tabela 16. Podział branż przemysłu ze względu na zaawansowanie technologiczne.....	61

SPIS RYCIN

Rycina 1. Udział eksportu w produkcji sprzedanej przemysłu w 2019 roku (%).....	17
Rycina 2. Dziesięć krajów z największymi wzrostami i dziesięć z największymi spadkami wartości eksportu z Polski w 2019 roku.....	31
Rycina 3. Dziesięć krajów z największymi wzrostami i dziesięć z największymi spadkami wartości eksportu z Małopolski w 2019 roku	33
Rycina 4. Wartość eksportu z Polski i Małopolski do wybranych kierunków w 2019 roku (mln euro)	35
Rycina 5. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Unii Europejskiej (UE28) w 2019 roku.....	36
Rycina 6. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do krajów „starej” Unii (UE15) w 2019 roku.....	37
Rycina 7. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Czech, Słowacji i Węgier w 2019 roku.....	38
Rycina 8. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Białorusi, Rosji i Ukarań w 2019 roku.....	39
Rycina 9. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Azji w 2019 roku	40
Rycina 10. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Afryki w 2019 roku	41
Rycina 11. Dziesięć krajów z największymi wzrostami i dziesięć z największymi spadkami wartości importu do Polski w 2019 roku	44
Rycina 12. Dziesięć krajów z największymi wzrostami i dziesięć z największymi spadkami wartości importu do Małopolski w 2019 roku	45
Rycina 13. Wartość importu z Polski i Małopolski z wybranych kierunków w 2019 roku (mld euro) ..	47

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Zrównoważonego Rozwoju
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków

ISBN: 978-83-66580-64-0

Egzemplarz bezpłatny

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

www.obserwatorium.malopolska.pl